

ARGUMENTOINTI
LASTEN VERKKOKESKUSTELUISSA

Mirja- Kaisa Kettunen
Pro gradu -tutkielma
Opettajankoulutuslaitos
Jyväskylän yliopisto
2008

KUVIOT

KUVIO 1 Argumentaatioluokitus Perelmanin (1996) mukaan.....	30
KUVIO 2 Keskustelufoorumin kirjoitustila	37
KUVIO 3 Ratsastuskeskustelun argumentit	66
KUVIO 4 Harry Potter -keskustelun argumentit.....	67
KUVIO 5 Varastaminen, anteeksiantamaton asia -keskustelun argumentit.....	69
KUVIO 6 Meikkikeskustelun argumentit.....	70
KUVIO 7 Kypäräkeskustelun argumentit.....	71
KUVIO 8 Yhteenvedo keskusteluissa esiintyvistä argumentaatiokeinoista.....	72

SISÄLLYS

KUVIOT

SISÄLLYS

1	Johdanto.....	4
2	Tutkimusasetelma	8
3	Lapset ja Internet – varjoja ja valoja.....	9
4	Mediatekstit ja koulu.....	11
4.1	Tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntäminen opetuksessa.....	14
4.2	Verkkokeskustelut opetuksen näkökulmasta	15
5	Verkkokeskustelu vuorovaikutuksena	17
5.1	Keskustelufoorumit.....	18
5.2	Verkkokieli.....	20
5.3	Tunneikonit verkkokeskustelussa	22
5.4	Säännöt ja anonymiteetti	23
6	Argumentointi	26
6.1	Suomalaisten argumentaatiotaidot.....	27
6.2	Argumentaatioluokittelu Perelmanin mukaan	29
6.3	Lapselle tyypilliset argumentaatiokeinot.....	33
7	Aineisto.....	35
8	Analyysi.....	37
8.1	Verkkokielen erityispiirteet.....	39
8.2	Argumentaatioanalyysi.....	41
8.2.1	Auktoriteettiin vetoaminen	41
8.2.2	Kertomus argumenttina.....	46
8.2.3	Tosiasioihin vetoavat argumentit	53
8.2.4	Ihanteeseen vetoaminen	57
8.2.5	Intuition vetoaminen	59
8.2.6	Vertailun avulla argumentointi.....	60
8.2.7	Ristiriitaisuuden osoittaminen	62
8.3	Kooste keskusteluista	63
8.3.1	Ratsastus ei ole urheilua.....	65
8.3.2	Harry Potter.....	66
8.3.3	Varastaminen	68
8.3.4	Meikki	69
8.3.5	Kypärä.....	71
8.4	Yhteen veto analyysistä.....	72
9	Tutkielmani lopuksi	73
9.1	Tutkimustulosten tarkastelua	73
9.2	Tutkimusprosessin arviointia ja katsaus tulevaan.....	77
10	Lähteet	79

1 Johdanto

Mediasta on tullut kiistaton osa arkipäivää. Aloitamme aamun lukemalla lehden, tarkistamalla sähköpostin ja valitsemalla sopivan reitin töihin reittioppaan avulla Internetistä. Yhä useampi viettää myös töissä suurimman osan ajasta tietokoneen ruudun ääressä. Tietokonetta käytetään työssä ja vapaa-ajalla. Sosiaalisesta mediasta, johon kuuluvat blogit, verkkokeskustelut sekä erilaiset verkostot kuten Facebook, on tullut varsinkin nuorille merkittävä yhteydenpitoväline. Niiden räjähdysmäinen kasvu on yllättänyt asiantuntijat kasvullaan. (Juholin 2008.) Yhteiskunta toimii yhä enemmän tietotekniikan varassa ja hyödyntää sen tuomia mahdollisuuksia eri aloilla. Tieto- ja viestintätekniiikan on toivottu tuovan uusia mahdollisuuksia myös opetuksen ja oppimisen edistämiseen. Sen ajatellaan mullistavan perinteisen koulun rutiineja ja tarjoavan uusia innovatiivisia oppimisympäristöjä. Suomessa on jo pitkään painotettu tietoverkkojen laajaa käyttöä opetuksessa ja monilla kouluilla on käytössään tietokoneita ja Internet-yhteys. (Kankaanranta & Puhakka 2008.) Tietotekniikka tarjoaa paljon käyttämättömiä voimavaroja lasten oppimiseen ja opettamiseen, mutta uusien tutkimusten valossa näyttäisi siltä, että hyvistä aikeista huolimatta tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntäminen koulussa on vielä lapsenkengissä.

Tieto- ja viestintätekniiikan kasvava merkitys on huomioitu myös perusopetuksen opetussuunnitelmassa. Opetussuunnitelma velvoittaa opettajat opettamaan tieto- ja viestintätekniiikkaa sekä mediataitoja osana muita aineita. Oppilailta edellytetään laajaa kirjoittamisen osaamista, kriittistä medialukutaitoa sekä laitteiden hallitsemista. Omien ajatusten ja tunteiden ilmaisu on myös mainittu tieto- ja viestintätekniiikan keskeisimmissä sisällöissä. Muita tärkeitä sisältöjä ovat verkkoetiikka, lähdekritiikki, tietoturva, sananvapaus sekä median rooli ja vaikutukset yhteiskunnassa. Sisältöalueeseen kuuluu myös viestintäteknisten välineitten hallinta. (POP 2004.)

Kriittisen pedagogiikan edustaja Juha Suoranta (2003) nostaa lasten erilaiset mediakulttuuriset taidot keskeiseksi taidoksi perinteisten koulussa opittujen taitojen

rinnalle. Mediataitoja arvostetaan, mutta on eri asia, miten niiden opetus on käytännössä järjestetty kouluissa. Jyväskylän yliopiston informaatioteknologian tiedekunnan dekaani Tommi Kärkkäinen on huolestunut tietotekniikan heikosta asemasta peruskouluissa. Koululaisista harva hallitsee tietokoneen hyötykäytön. Hän ehdottaa tietotekniikan palauttamista viralliseksi oppiaineeksi kouluissa. (Siukonen 2008.)

Kansainvälinen tutkimus Sites (Second Information Technology in Education Study) paljastaa suomalaisten olevan keskitasolla tietotekniikan hyödyntämisessä opetuksessa (Kankaanranta & Puhakka 2008). Tutkimustulokset, jotka viestivät tietotekniikan heikkokosta asemasta kouluissa, ovat kiinnittäneet myös päättäjien huomion.

Viestintäministeri Suvi Lindén on käynnistänyt hankkeen, jonka tavoitteena on edistää tieto- ja viestintätieteiden hyödyntämistä opetuksessa ja opiskelussa. Ministerin mukaan tietokoneiden sekä Internetin hallinnasta on tullut tärkeä perustaito, ja niinpä niiden opiskelu kuuluu peruskouluun. (Siukonen 2008.) Opetusministeri Sari Sarkomaa puolestaan määrittelee medialukutaidon yleissivistykseksi. Hänen mukaansa tulossa oleva laki velvoittaa koulutuksen järjestäjät järjestämään täydennyskoulutusta opettajille, jotta he pystyvät vastaamaan ajan tuomiin medialukutaidon haasteisiin. (Vainio 2008.)

Teknologia- ja mediakeskustelua värittää usein keskustelu Internetin tai median vaaroista. Mediapsykologi Anu Mustonen (2001) pohtii median varjo- ja valopuolia. Se, mikä on yhdelle hyväksi, voi olla toiselle pahaksi. Media voi tuottaa väkivaltaisia ihanteita, mutta se voi hänen mukaansa myös vastata tiedollisiin, tunneperäisiin tai sosiaalisiin tarpeisiin. Sisäministeri Anne Holmlund kertoo lehden haastattelussa haluavansa parantaa Internetin valvontaa lasten ja nuorten suojaksi. Hän ehdottaa nettisivustoille ikärajoja ja järjestyksenvalvontaa. (Holmlund 2008.) Mediaa on entistä vaikeampi hallita, koska kuka tahansa voi julkaista verkossa mitä vaan. Samalla sananvapauden ja sensuurin raja on hämärtynyt. On mahdotonta määrittää yhtenäiset säännöt sille, mikä on asiallista ja totta ja mikä taas haitallista materiaalia. Internetissä tieto leviää nopeasti ympäri maailmaa, ja lähteiden luotettavuutta on entistä vaikeampi arvioida. Mediakriittisyys on arvokas taito, jota on harjoitettava jo peruskoulussa. Ylen toimitusjohtaja Mikael Jungner näkee kansalaisten medialukutaidon kehittymisen olevan olennainen osa median turvallisuutta ja hyötyä (Martelius 2008).

Suuria mullistuksia on tapahtunut ihmisten sosiaalisessa ja tiedollisessa todellisuudessa tietoverkkojen ja teknologian kehittymisen myötä. Se tuo mukanaan monenlaista hyötyä, mutta siitä voi olla myös haittaa. Suorannan (2003) mukaan elämme kommunikaatiomahdollisuuksien määrän suhteen uutta aikaa, kulttuurivallankumousta. Perinteisten joukkoviestimien rinnalle ovat tulleet kännykkä ja maailmanverkko, Internet, chat, verkkosivustot, joissa tapahtuu radikaalia oppimista ilman asiantuntijoiden, kuten toimittajien, opettajien, poliitikkojen ja pappien kaltaisten portinvartijoiden kontrollia ja ohjailua. (Suoranta 2003, 62.)

Uudenlaisia kanavia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja oman mielipiteen ilmaisemiseen on siis avautunut Internetin yleistymisen myötä. Internet tarjoaa helpon, nopean ja ajallisesti joustavan ympäristön oman mielipiteen ilmaisemiseen. Helsingin yliopiston ja Jyväskylän yliopiston dosentti Elisa Juholinin (2008) mukaan sosiaalisen median yhteiskunnallista merkitystä ei ole vielä ymmärretty. Verkkokeskusteluissa jokainen saa ilmaista itseään ilman portinvartijoita. Keskustelut heijastavat Juholinin mukaan sitä, mikä on kansalaisille tärkeää, ja niinpä hän kehottaa poliitikkoja seuraamaan verkkokeskusteluja ja kuuntelemaan niiden lähettämiä signaaleja. Hän huomauttaa, että aktiivisten kirjoittajien lisäksi on suuri joukko verkkokeskusteluja seuraavia ihmisiä, jotka omaksuvat sieltä mielipiteitä. (Juholin 2008.) Keskusteluun osallistuminen ei vaadi kovinkaan suurta erikoisosaamista. Riittää, että hallitsee tietokoneen ja Internetin käytön perusasiat. Lisäksi verkkokeskusteluissa ollaan Internetissä, rajattoman tietolähteen äärellä, joka mahdollistaa tietojen tarkistamisen ja hakemisen nopeasti. Tosin sivustojen sisältöä on pystyttävä arvioimaan kriittisesti.

Tutkielmani tavoitteena on tarkastella verkkokeskustelujen pedagogisia mahdollisuuksia eli sitä, mitä taitoja keskustelijat voivat oppia. Verkkokeskustelujen hyödyntämistä opetuksessa on tutkittu melko vähän. Tulokset ovat kuitenkin antaneet viitteitä siitä, että tietokonevälitteinen oppiminen edistää oppimista (Manninen & Nevgi 2003, 99).

Tutkielmani tavoitteena on tehdä katsaus lasten ja nuorten verkkosivustolle ja tarkastella siellä käytyjä keskusteluja argumentaatioanalyysin avulla. Oletukseni on, että verkkokeskustelufoorumit luovat argumentoivalle keskustelulle otolliset puitteet. Verkkokeskusteluissa yhdistyy kirjoitettu ja puhuttu kieli, ja keskustelijat joutuvat opettelemaan erilaisia tietoteknisiä taitoja. Keskustelujen aiheet kumpuavat lasten omista tarpeista ja mielenkiinnon kohteista, ja he osallistuvat keskusteluihin omasta tahdostaan. Verkossa ei myöskään ole puhetilanteissa tavallisia rajoittavia tekijöitä (kuten puhujien sosioekonominen asema), joiden seurauksena puhuja ei saisi sanotuksi haluamiaan asioita. Verkkokeskustelussa rajoittavat tekijät voi välttää. Anonymiteetin tarjoaman suojan takaa voi olla helpompi ilmaista omia mielipiteitä ilman ulkoisia paineita. Warschauerin ja Lit Woon mukaan tietokonevälitteinen kommunikointi tarjoaa vapaan ja turvallisen ympäristön, jossa osallistujilla on tasavertaiset mahdollisuudet tuoda esille omia mielipiteitään, koska muiden osallistujien painostaminen ja kontrollointi on vähäistä. (Warschauer 1995; Wang & Lit Woo 2007). Näin ollen oletin, että keskustelufoorumeilla ihmiset kirjottavat paljon, analysoivat muiden puheenvuoroja ja vastaavat niihin omilla mielipiteillään ja heidän argumentointitaitonsa kehittyvät.

2 Tutkimusasetelma

Pro gradu -tutkielmani käsittelee lasten keskustelufoorumien argumentaatiota. Pohdin tutkielmassani myös tieto- ja viestintätekniikan soveltamista koulussa sekä verkkokielen erityispiirteitä. Aineistoni olen koonnut sivuston www.koululainen.fi keskusteluista. Tutkimukseni argumentaatioanalyysi pohjautuu Perelmanin (1996) kokoamaan luokitukseen argumentaation keinoista. Käytän apuna myös Mikkosen (2008) lukiolaisten argumentaatiotaidoista laatimaa liseniaatintyötä, joka pohjautuu myös Perelmanin (1996) luokitukseen. Kolmas päälähteeni argumentaatioanalyysissä on Nummen, Kauppisen ja Savolan (2004) oppikirjassaan esittelemä argumentaatiotyyljen luokittelu, joka myös osaltaan perustuu Perelmanin (1996) luokitukseen.

Aluksi avaan erilaisia näkökantoja lasten ja Internetin väliseen suhteeseen, jonka jälkeen esittelen koulun mediatekstejä ja perusopetuksen opetussuunnitelmaa mediakasvatuksen sekä argumentoinnin osalta. Pyrin myös valottamaan verkkokeskustelussa vallitsevia käytänteitä ja verkkokielen erityispiirteitä. Argumentaatioteorioiden kautta siirryn analysoimaan verkkokeskusteluissa esiintyviä argumentatiivisia piirteitä. Pyrin tutkielmani avulla myös perustelemaan tietokonevälitteisen kommunikation hyödyllisyyttä oppimisen näkökulmasta. Tarkoitukseni on siis selvittää, kuluuko lasten aika keskustelufoorumeilla rupatteluun vai voivatko he kenties oppia samalla myös argumentoinnin taitoja. Minua kiinnosti myös se, millaisia argumentaatiotyylejä lapset käyttävät ja millaisista aiheista he keskustelevat. Olen valinnut tarkasteltavakseni nuorten verkkokeskusteluja, joissa otetaan kantaa puolesta ja vastaan.

Pyrin pro gradu- tutkielmani avulla vastaamaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

Millaisia erityispiirteitä on verkkokielessä ja keskusteluissa?

Miten keskustelu rakentuu ja etenee?

Millaisia argumentaatiokeinoja lapset käyttävät verkkokeskusteluissa?

Miten anonymiteetti vaikuttaa kieleen ja argumentointiin?

3 Lapset ja Internet – varjoja ja valoja

Tietokoneiden käyttö on nykylapsille itsestään selvä osa arkea. Yli 80 prosentilla kolmi- tai nelihenkisistä perheistä on käytössään vähintään yksi kotikone (Inkinen 2005).

Verkkoyhteyksien parantuminen on avannut yhä useammille mahdollisuuden käyttää Internetin tuomia palveluja. Keskustelu Internetin hyödyistä ja haitoista jatkuu edelleen vilkkaana. Uhkapelaaminen, henkilökohtaisten tietojen jakaminen tuntemattomille, aggressiivinen ja loukkaava käyttäytyminen eri sivustoilla liittyvät monien mielessä erityisesti lasten nettikäyttäytymiseen. Toisaalta tutkimusten mukaan tietotekniset laitteet voivat olla parhaimmillaan hyvänä tukena oppimisessa ja vuorovaikutustaitojen kartuttamisessa. (Inkinen 2005.) Uuteen ilmiöön liitetään usein pelkoja ja epäluuloja. Valtaosalla aikuisista ihmisistä ei ole omakohtaista kokemusta peleistä tai keskustelupalstoista, joten niihin liitetään monia uhkakuvia. (Mäyrä 2002, 90.)

Digitaalinen maailma muuttuu nopeasti, ja asiantuntijoiden mielipiteet vaihtelevat sen mukaan. 1990-luvun lopulla uhkakuvia maalailtiin ehkä enemmän kuin nykyisin, kymmenen vuotta myöhemmin. Hietala (1999) esittää huolestuneen puheenvuoron lasten ja nuorten lukutaidon rappeutumisesta tietoverkkojen räjähdysmäisen kasvun jälkeen 1990-luvulla. Valtavasta informaatiotulvasta on vaikea löytää luotettavia lähteitä, ja nuorten aika kuluu tietokonepelien pelaamiseen, chat-sivuilla rupattelemiseen ja seksikuvien tai pop-idoleiden katseluun. Hän uskoo nettikäyttäytymisen olevan syynä nuorison lukutaidon heikentymiseen sekä kielenkäytön yksipuolistumiseen. (Hietala 1999.)

Suoranta (2003) edustaa positiivisempaa linjaa. Hän toteaa mediakulttuurin kasvattavan ihmisiä. Tiedotusvälineet välittävät erilaisia viestejä, jotka vaikuttavat ihmisiin ja

opettavat heitä. Taustalla on ajatus, jonka mukaan mediataidot antavat mahdollisuuden käydä keskustelua julkisesti ja julkisuudesta. Mustonen muistuttaa, että nykyään media tarjoaa käyttäytymismalleja, asenteita ja ideoita, joita vertailemalla rakennamme identiteettiämme (Mustonen 2001).

Johnsonin (2008) pro gradu -tutkielman mukaan suomalaiset lapset ovat aktiivisia mediankäyttäjiä. Hänen tutkielmansa on osana valtakunnallista Mediamuffinssi-hanketta, jossa tähdätään lasten mediataitojen kehittämiseen. Johnson näkee tutkimuksensa perusteella median käytöllä olevan enemmän positiivisia kuin negatiivisia vaikutuksia lapseen. Mäyrä (2002) huomauttaa, ettei ole olemasta yhtä yhtenäistä digitaalista mediakulttuuria, josta voisi johtaa pitkälle meneviä yleistyksiä. Sen sijaan on useita digitaalisia mediakulttuureita, jotka ovat jatkuvasti dynaamisessa liikkeessä. (Mäyrä 2002, 89.)

Monet pelkäävät verkkokielen huonontavan kielitaitoa. Positiivisempaa näkökulmaa puoltaa Vauras (2008), joka hälventää ihmisten epäluuloja verkkokieltä kohtaan sanoessaan, että suomalaiset nuoret osaavat kyllä kirjoittaa normien mukaisesti, mutta nopeatempoiseen verkkokeskusteluun jäykkä kieli ei istu. Lisäksi nuoret kirjoittavat hänen mukaansa nykyisin enemmän kuin koskaan, koska kynnys kirjoittamiseen on sähköisen median myötä madaltunut huomattavasti. (Vauras 2008.)

Useat tutkimukset osoittavat, että lapset ja nuoret käyttävät tietokonetta ja Internetiä päivittäin. Tutkimusten mukaan noin 31 prosenttia lapsista kirjoittaa sähköpostia ja 12 prosenttia kirjoittaa keskusteluryhmiin. 8–10 -vuotiaat pojat kirjoittavat samanikäisiä tyttöjä enemmän keskusteluryhmiin (Lahikainen ym. 2005.) Toisen tutkimuksen mukaan tytöt viettävät mielellään aikaa Internetin keskustelupalstoilla, jolloin he saattavat myös ajautua ei-toivottuihin kontaktiverkkoihin (Lehtimäki & Suoranta 2005).

Varsinkin nuorille Internet on tärkeä paikka ylläpitää sosiaalisia suhteita. Monet tahot ovat havainneet tämän ja perustaneet virtuaalisia keskusteluryhmiä, joissa nuori voi

keskustella anonyymisti mieltä askarruttavista asioista aikuisten kanssa. Mannerheimin Lastensuojeluliiton nuorisotyön päällikkö Juuso Peura uskoo, että vaikeista asioista on helpompi keskustella tekstipohjaisesti kuin omalla äänellään (Mansikka-Aho & Halmetoja 2008.)

4 Mediatekstit ja koulu

Opetussuunnitelman mukaan tieto- ja viestintäteknikka pitää sisällyttää muihin oppiaineisiin. Sen mukaan viestintä- ja mediataitojen aihekokonaisuuden tavoitteena on kehittää ilmaisu- ja vuorovaikutustaitoja, edistää median aseman ja merkityksen ymmärtämistä sekä kehittää median käyttötaitoja. Viestintätaidoista painotetaan osallistuvaa, vuorovaikutuksellista ja yhteisöllistä viestintää. Tavoitteena on, että oppilas oppii ilmaisemaan itseään monipuolisesti ja vastuullisesti sekä tulkitsemaan muiden viestintää. Oppilas oppii kehittämään tiedonhallintataitojaan sekä hyödyntämään hankkimaansa tietoa. Oppilas oppii suhtautumaan kriittisesti median välittämiin sisältöihin ja pohtimaan niihin liittyviä eettisiä asioita. Oppilas oppii käyttämään mediaa tarkoituksenmukaisesti. Oppilas oppii käyttämään viestinnän ja median välineitä tiedonhankinnassa, -välittämisessä sekä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. (POP 2004.)

Opetussuunnitelman tavoitteet mediakasvatuksen suhteen ovat vaativat, ja opettajilla on suuri työ toteuttaa opetussuunnitelmaa käytännössä. Mediakasvatus tulisi linkittää osaksi muuta opetusta. Erilaiset mediatekstit tarjoaisivat aineiden integrointiin luonnollisen vaihtoehdon, mutta mediatekstien käyttö opetuksessa on kuitenkin vielä vähäistä. Minna-Riitta Luukan (2003) mukaan äidinkielen opetuksessa arvostetaan edelleen akateemisia tekstejä. Uudessa opetussuunnitelman perusteissa ei ole mainittu esimerkiksi television tekstejä, jotka ovat oppilaille hyvin autenttisia. Hänen mukaansa uusmediatekstien näkemistä opetussuunnitelman perusteissa saadaan odottaa kauan. (Luukka 2003.) Äidinkielen opetussuunnitelmassa tekstikäsitys on kuitenkin määritelty laajasti.

Opetuksen pohjana olevat tekstit ovat puhuttuja ja kirjoitettuja, kuvitteellisia ja asiatekstejä, sanallisia, kuvallisia, äänellisiä ja graafisia sekä näiden tekstityyppien yhdistelmiä. (POP 2004). Näiltä osin opetussuunnitelma ohjaa käyttämään erilaisia tekstejä ja jopa mediatekstejä opetuksessa.

Opetussuunnitelman mukaan äidinkielen ja kirjallisuuden perustehtävä on kiinnostuttaa oppilas kielestä, kirjallisuudesta sekä vuorovaikutuksesta. Opetuksen tulee perustua myös oppilaiden kielellisiin ja kulttuurisiin taitoihin ja kokemuksiin ja tarjota mahdollisuuksia monipuoliseen viestintään, lukemiseen ja kirjoittamiseen, joiden avulla oppilas rakentaa identiteettiään ja itsetuntoaan. Tavoitteena on, että oppilaasta tulee aktiivinen ja eettisesti vastuullinen viestijä sekä lukija, joka pääsee osalliseksi kulttuurista sekä osallistuu ja vaikuttaa yhteiskuntaan. (POP 2004.)

Opetussuunnitelma ohjaa opettajia ottamaan opetuksessa huomioon oppilaan kulttuuriset ja kielelliset lähtökohdat. David Barton (1994) tukee useiden muiden asiantuntijoiden tavoin ajatusta autenttisten, aitojen tekstien käyttämisestä opetuksessa. Hän näkee koulun rutinoituneena instituutiona, joka on erillään ympäröivästä kulttuurisesta maailmasta. Koulussa pitää istua hiljaa isossa ryhmässä, siellä on aikatauluja ja yksittäisiä aineita. Oppilaat kirjoittavat rajatusta aiheesta, tietynlaiselle paperille yleensä määrätyllä kynällä. Koulussa opetellaan kirjoittamaan ja lukemaan erityisistä kirjoista, jotka opettajat ovat kirjoittaneet. Niillä ei välttämättä ole mitään tekemistä aitojen, autenttisten tekstien kanssa. (Barton 1994.) Samansuuntaisia ajatuksia löytyy myös Suorannalta (2003). Hän näkee koulun ja lasten välillä kuilun. Hänen huolenaan on, että koulu ei kohtaa lasten ja nuorten maailmaa. Ratkaisuksi hän esittää mediakulttuurin tuomista kouluun. Keskeistä olisi lasten ja nuorten tietotaidon ottaminen opetuksen resurssiksi. (Suoranta 2003.)

Koulun ulkopuolella lapset oppivat jatkuvasti kieltä erilaisissa yhteyksissä. Normaalisessa elämässä puheella ja kirjoituksella on aina tarkoitus, yleensä se on sosiaalinen. Barton (1994) painottaa, että koulussa ei tulisi tehdä harjoituksia vain harjoitusten vuoksi vaan

teksteillä pitäisi olla yhteys lapsen elämään. Hän rohkaisee käyttämään esimerkiksi oppilaiden omia tekstejä äidinkielen opetuksessa ja siirtymään hiljalleen kohti aitoja tekstejä pois oppikirjoista.

Bartonin (1994) mielestä opettajan on myös tiedettävä, millaisesta kirjallisesta kulttuurista oppilas tulee ja mitä kotona luetaan, tehdään ja opetetaan. Nykyisin esimerkiksi tietokone on jokapäiväinen apuväline kotona, joten opettajan on hyvä tietää mitä oppilaat siellä tekevät ja millaisiin tekstimaailmoihin he ovat tottuneet. Koulun pitäisi siis olla kiinnostunut siitä, mitä lapsi tietää kielestä, muutakin kuin osaako oppilas lukea vai ei. Koulu muodostaa ison osan lapsen elämästä ja on vahvasti muokkaamassa lapsen maailmankuvaa. (Barton 1994.)

Lukka ja Leiwo (2004) suosittelevat käyttämään opetuksessa yhä enemmän autenttisia tekstejä. Sulkunen (2007) kirjoittaa autenttisten tekstien olevan yksilöllinen asia. Jokaisella on omat tottumukset ja mielenkiinnon kohteet, joiden mukaan luettavia tekstejä valitaan. Siitä huolimatta voidaan olettaa, että samantyyppisillä ryhmillä tai ikäluokilla on samantyyppisiä lukukokemuksia. Esimerkiksi nuoret lukevat paljon lehtiä ja käyttävät mediaa. Opettajalle tieto oppilaiden lukutottumuksista on arvokas.

Tutkimusten mukaan elektroniset tekstit ovat tyypillisiä 15-vuotiaille nuorille (Linnakylä & Sulkunen 2005). Myös suuresta keskustelufoorumien tarjonnasta voisi päätellä, että foorumeilla keskusteleminen on suosittua. Verkkokeskustelut ovat autenttisia tekstejä ainakin osalle suomalaisista lapsista ja nuorista. Sen vuoksi mahdollisuuksia verkkokeskustelujen hyödyntämiseen opetuksessa tulisi pohtia.

4.1 Tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntäminen opetuksessa

Suomessa on hankittu koko ajan enemmän tietokoneita kouluihin. Samaan aikaan verkkoyhteyksien taso on parantunut. Sen myötä opettajat joutuvat pohtimaan uuden informaatiotekniikan merkitystä oman työnsä kannalta. Suoranta & Ylä-Kotola (2000, 54–55) kritisoivat sitä, että media- ja viestintäteknologiasta puhutaan paljon kouluissa mutta, että käytännössä on keskitytty uusien koneiden hankintaan sisällöllisten kysymysten pohtimisen sijasta.

Sites (Second Information Technology in Education Study) on kansainvälinen tutkimusohjelma, jossa on vuodesta 1997 asti analysoitu 37 eri maassa tapahtuvaa tietotekniikan opetuskäytön tilannetta. Tutkimuksen kolmannesta vaiheesta (2006) on tutkittu yläkouluissa tapahtuvaa opetuskäytänteitä ja niihin linkittyviä tieto- ja viestintätekniiikan sovelluksia. Tutkimuksesta on julkaistu keväällä 2008 laaja raportti, jossa käsitellään tietotekniikan kansainvälisen opetuskäytön lisäksi suomalaisten koulujen ja opettajien mahdollisuuksia tietotekniikan hyödyntämisestä opetuksessa. Suomalaisia kouluja on varusteltu melko hyvin tietokoneilla kymmenen viime vuoden aikana. Raportin mukaan kuitenkin koulujen välillä on suuria eroja, ja hallituksen vuonna 2007 asettamasta tavoitteesta saada kaikille koululaisille oma kone ollaan vielä kaukana. Tutkimuksen mukaan suomalaisissa kouluissa hyödynnetään tietotekniikkaa säännöllisesti melko vähän, mutta rohkaisevaa on se, että ne opettajat, jotka ovat käyttäneet tietotekniikkaa opetuksen apuna, ovat saaneet positiivisia kokemuksia ja pitävät tietotekniikkaa tärkeänä. (Kankaanranta & Puhakka 2008.)

Rajoittavina tekijöinä pedagogisten tietoteknisten sovellusten kehittämisessä suomalaiset rehtorit näkivät resurssien puutteellisuuden. Ajan puute taas oli opettajien mielestä suurin rajoittava tekijä tietotekniikan hyödyntämisessä opetuksessa. Monet opettajat pitivät tietotekniikkaa koulussa hyödyllisenä, mutta kokivat myös, ettei heillä ole tarvittavia tietotekniikkaan liittyviä pedagogisia taitoja. Omissa taidoissa oli eniten puutteita taulukkolaskennassa, opetusohjelmien asentamisessa, verkkokeskusteluissa ja

animaatiotoiminnoissa. Opettajien mielestä tietotekniikalla on myönteistä vaikutusta oppilaiden motivaatioon sekä työskentelymuotojen monipuolisuuteen. (Kankaanranta & Puhakka 2008.) Tutkimustulokset viestivät siitä, että resursseja opettajien kouluttamiseen sekä tutkimuksia tietotekniikan eri soveltamismahdollisuuksista tarvitaan lisää.

Lehtimäen ja Suoranannan (2005) mukaan tietotekniikan opetuskäyttöön perehtyminen tulisi olla osa opettajankoulutusta, koska medialla on tärkeä rooli lasten sosiaalisessa ja emotionaalisessa kehityksessä ja maailmankuvan muodostumisessa.

Opettajankoulutukseen kuuluu mediakasvatusta ja tietotekniikan kursseja, mutta tarvetta olisi kurssille, jossa tieto- ja viestintätieteiden pedagogisten sovelluksia avattaisiin.

Usein tieto- ja viestintätieteiden perehtyminen on opettajan omalla vastuulla ja Sites-tutkimuksen mukaan osaa opettajista ei kiinnosta lainkaan kouluttautua tietotekniikan käyttöön. Opettajat hankkivat tyypillisesti tarvittavaa tietoa työkavereiltaan keskustelemalla. (Kankaanranta & Puhakka 2008.)

4.2 Verkkokeskustelut opetuksen näkökulmasta

Keskustelu on tärkeä oppimisen strategia. Se voi tapahtua kasvotusten, puhelimen välityksellä, synkronoidussa tai asynkronoidussa verkkokeskustelussa tietokoneen välityksellä. (Wang & Lit Woo 2007.) Erilaisia versioita online-keskustelujen hyödyntämisenä osana opetusta on kokeiltu, ja tulokset ovat olleet kannustavia. Toisten tekstien ja puheenvuorojen lukeminen ja analysointi tukee myös tietokäsitysten rakentumista ja edistää yhteisöllistä oppimista. Verkkokeskusteluissa esiintyvä viive on myös eduksi oppimiselle, koska se antaa aikaa pohtia oman kommentin sisältöä. (Manninen & Nevgi 2003, 99.) Myös Vauras (2008) tukee ajatusta, jonka mukaan verkkokeskustelut kehittävät kielitajua, kirjoitus- ja lukurutiinia sekä luovuutta. Tietokonevälitteisen oppimisen ajatellaan edistävän oppimista, koska se on tekstipohjaista ja kirjoitusprosessilla on todettu olevan oppimista edistävä vaikutus (Manninen & Nevgi 2003).

Verkossa käytävän opetuskeskustelun etuna on pidetty sen tasapuolisuutta. Lisäksi tietokoneympäristö on tuttu ja mieluisa ympäristö nykypäivän nuorille. Se mahdollistaa uudenlaisen yhteistyön muiden koulujen kanssa, ja lisäksi opettajan on helppo tukea, korjata tai haastaa oppilaita. Positiivisena asiana on pidetty myös sitä, että se antaa mahdollisuuden reflektoida ja pohtia omia argumentteja. (Coffin ym. 2007.)

Asynkronoidussa keskustelussa on aikaa hakea lähteitä ja tietoa esimerkiksi Internetistä, mikä parantaa argumentoinnin tasoa (Wang & Lit Woo 2007). Warschauer (1995) löysi tutkimuksissaan viitteitä siitä, että oppilaat käyttivät monimutkaisempaa ja virallisempaa kieltä elektronisissa keskusteluissa kuin kasvokkain tapahtuvissa keskusteluissa. Myös Sotellon (2000) tutkimuksissa on havaittu, että asynkronoidussa verkkokeskusteluissa kieli on monimutkaisempaa ja puheenvuorot pidempiä kuin synkronoidussa verkkokeskusteluissa, koska oppilaille on aikaa miettiä ja muokata lauserakenteitaan.

Useat tutkimukset puoltavat ajatusta siitä, että verkkokeskustelut tukevat kriittistä ajattelua. Newman, Webb ja Cochrane (1996) havaitsivat, että online-keskusteluissa esitettiin hyviä väitteitä ja perusteluja ja ne linkitettiin paremmin toisiin ideoihin kuin kasvokkaiskeskustelussa. Tämän katsottiin johtuvan siitä, että oppilaille on aikaa palata aikaisempiin kommentteihin ja liittää erilaiset ajatukset toisiinsa, kun taas kasvotusten tapahtuvassa keskusteluissa edelliset puheenvuorot täytyy muistaa. (Newman, Webb ja Cochrane 1996.) Samankaltaisia tuloksia ovat saaneet myös muut tukijat. Marra ym. (2004) mukaan online-keskustelut kehittävät kriittistä ajattelua ideoimalla uutta, selventämällä tietoa ja yhdistämällä ajatuksia.

5 Verkkokeskustelu vuorovaikutuksena

Verkkokeskustelu on nimensä mukaisesti dialogia, jonka tarkoituksena on vaihtaa mielipiteitä ja osallistua keskusteluun. Verkkoympäristöä voidaan pitää tasa-arvoisena, koska siellä on tärkeää vain se mitä sanotaan eivätkä ulkoiset tekijät. Se antaa oivan mahdollisuuden myös hiljaisille, aroille tai sosiaalisesti eristyneille ihmisille saada äänensä kuuluviin. (Manninen & Nevgi 2003, 102 -103.)

Keskustelufoorumeilla kehittyvä virtuaalinen yhteisöllisyys ei eroa kovinkaan suuresti ihmisten perinteisestä sosiaalisesta vuorovaikutuksesta. Verkossa kontaktien määrä voi olla huomattavasti suurempi. (Mäyrä 2002, 90.) Mustonen (2001) toteaa keskusteluryhmiin osallistumisen olevan useimmille ylimääräistä ajanvietettä, mutta korvaavan monille ihmisille aitoja ihmissuhteita. Verkossa sosiaalisiin suhteisiin liittyy pienempi riski, koska suhteen syvyyden voi itse päättää ja halutessaan myös lopettaa helposti. (Mustonen 2001.) Verkkokeskustelijat voivat osallistua keskusteluun eri aikaan ja eri paikoissa (Manninen 2004, 122). Riippumattomuus ajasta laajentaa verkkokeskustelun mahdollisuuksia, koska jokainen voi osallistua siihen milloin tahansa. Verkkokeskusteluissa yhtä aihetta voidaan käsitellä useamman viikon ajan, jolloin aikaa aiheen kypsyttelyyn jää runsaasti. Keskustelufoorumeilla kaikki keskustelut tallentuvat, mikä mahdollistaa niihin palaamisen myöhemmin. (Manninen 2004, 122.)

Wangin & Lit Woon (2007) tutkimuksissa tuli esille, että verkkokeskusteluissa oleva viive vastauksien ja kommenttien välillä voi turhauttaa niitä, jotka ovat kärsimättömiä ja tarvitsevat vastauksen nopeasti. Kasvokkain tapahtuvaa keskustelua pidettiin luonnollisempana myös siksi, että siinä pystyi hyödyntämään nonverbaalisia viestejä ja saamaan heti palautetta muilta. (Wang & Lit Woo, 2007.)

Niemi-Pynttärin (2007) mukaan repliikki eli vuoro ilmaisee verkkokeskustelujen dialogista luonnetta. Viestit heijastavat edellisiä viestejä, vastaavat ja reagoivat niihin. Vuorot voivat olla samanaikaisia. Siksi ne eivät reagoi kronologisesti toisiinsa vaan saattavat viitata useita repliikkejä aikaisempiin viesteihin. (Niemi-Pynttäre 2007.)

Verkossa kohteliaisuutta ei voi osoittaa puheenvuoroja antamalla ja ottamalla. Toisen puheenvuoroa ei voi myöskään keskeyttää, mikä tekee verkkokeskusteluista individualistisempia. Kohteliaisuutta on siten osoitettava muilla keinoilla. Käsitys yhteisestä puheenaiheesta eli topiikista sisältää ajatuksen yhteisymmärryksen pyrkimisestä. (Niemi-Pynttäre 2007.)

Verkkokeskusteluja on analysoitu käyttämällä metodina keskusteluanalyysia. Tutkimukset antavat viitteitä siitä, että kysymyksiin vastaamatta jättäminen on helpompaa kuin kasvokkain tapahtuvassa keskustelussa. Myös puheenvuoroihin kommentoimatta jättäminen on yleisempää verkossa. Puheenvuorojen välinen riippuvuus, sekventiaalinen implikaatio, voi siis olla verkkokeskustelussa heikkoa. Tämä voi tehdä keskusteluista rikkonaisia, mutta toisaalta rikkonaisuus voi myös avata uusia näkökulmia ja näin edistää oppimista. (Matikainen 2003, 223.)

5.1 Keskustelufoorumit

Keskustelufoorumeita löytyy lähes jokaiselta verkkosivustoilta. Mahdollisuuksia mielipiteiden ilmaisuun ja asioiden kommentointiin on esimerkiksi lehtien verkkosivuilla, fanisivustoilla ja eri aiheittain teemoitetuilta sivustoilta. Ne eroavat toisistaan ulkoasultaan ja käyttöliittymältään, mutta yhteistä niille on, että ne tarjoavat mahdollisuuden vaihtaa ajatuksia muiden samoista asioista kiinnostuneiden kanssa. Niiden avulla voi myös löytää vastauksen mieltä askarruttaviin kysymyksiin. Foorumeilla viestintä ei ole yhtä nopeatemposta ja reaaliaikaista kuin verkkojuttelussa eli chatissa.

Keskustelut jäävät säilöön sivustoille ja niitä voi käydä lukemassa, jatkamassa ja jopa korjaamassa myöhemmin. (Hynönen 2008.)

Foorumeilla käydyt keskustelut jakautuvat aihepiireihin ja niiden alla otsikoituihin viestiketjuihin. Näistä käytetään myös nimitystä puu (thread). (Hynönen 2008.) Nimitys tulee siitä, että viestit rakentuvat puumaisesti. Jokainen keskustelija voi aloittaa uuden haaran keskustelupuussa aloittamalla uuden puheenaiheen tai ottamalla esiin erilaisen näkökulman. Keskustelija voi myös viesteillään kasvattaa vanhaa haaraa eli jatkaa samasta aiheesta. Toinen vaihtoehto on tarinamuotoisuus, jolloin keskustelufoorumiin tallentuu viestit toinen toistensa perään sitä mukaan kuin niitä kirjoitetaan. Tällöin keskusteluun jätetyt viestit muodostavat lopulta ikään kuin kronologisesti etenevän tarinan. (Aarnio 2004.)

Verkkokeskusteluissa kieli on vapaata, mutta vähimmäisvaatimuksena foorumeilla on kuitenkin netiketin noudattaminen. Sääntöihin kuuluvat kohteliaisuus ja yleistajuisuus. Tunneikonien avulla voi varmistaa viestin sanomaa (katso tunneikonit 5.3). Monilla foorumeilla on vielä omat sääntönsä, joihin tulee tutustua ennen keskusteluun osallistumista. Rekisteröitymistä vaativilla foorumeilla keskustelijat käyttävät nimimerkkiä eli nickiä, joka saattaa vakiintua osaksi kirjoittajan netti-identiteettiä. He käyttävät samaa nimimerkkiä kaikkialla Internetissä liikkuessaan. (Hynönen 2008.) Ihmiset valitsevat usein nimimerkin niin, että se antaa informaatiota heistä itsestään. (Thurlow ym. 2004, 53.)

Foorumeilla on mahdollisuus keskustella anonyymisti, mikä madaltaa kynnystä oman mielipiteen ilmaisemiseen julkisesti ja antaa mahdollisuuden myös niille, jotka eivät hallitse hyvin yleiskielen normeja (Hynönen 2008). Anonymiteetti tarjoaa mahdollisuuden esiintyä naamion takana roolissa. Roolin varjolla voidaan joskus tahallisesti ärsyttää muita tai pilailia jonkun kustannuksella. Tällaista nettiärsyttäjää kutsutaan nimellä trolli. Kielitietoinen trollien alalaji on nimeltään kielipoliisit; he tarttuvat esimerkiksi keskustelijoiden kielipoliisiin virheisiin. Foorumeilla on mukana myös taitavia sanaseppoja. He luovat parhaimmillaan uusia ilmaisuja, jotka vakiintuvat

yleiseen käyttöön. (Hynönen 2008.) Flaming tarkoittaa esimerkiksi sopimattomia viestejä, pahantahtoista verbaalista käyttäytymistä tai luokatonta kommentointia.

5.2 Verkkokieli

Perinteisesti kieli on jaettu puhuttuun ja kirjoitettuun kieleen. 1990-luvun alussa sähköisen median yleistyessä kehittyi verkkokieli, joka ei mahdu perinteiseen luokitteluun. Se on puhekielistä keskustelua kirjoitetussa muodossa, ja sitä käydään sähköisessä mediassa. Verkkokielessä tärkeintä on saada viesti ymmärrettävästi perille. (Vauras 2008.) Keskustelun luonne on verkossa erilainen, koska siitä puuttuvat puhe ja kuunteleminen, jotka ovat olennainen osa keskustelua (Matikainen 2003, 218). Verkkokeskustelu on tekstipohjaista kommunikaatiota. Ominaisia sille on, että viestintä on muodollisempaa, harkitumpaa ja tiiviimpää kuin suullinen viestintä. (Manninen 2004, 122.) Vauraksen (2008) mukaan taas verkkokieli on kaikkea muuta kuin muodollista. Hän kuvailee sitä luovaksi ja vapaaksi kieleksi, jonka myötä kirjoittamisen kynnyks on madaltunut. Myös Niemi-Pynttari (2007) puhuu syvästä muutoksesta, jonka seurauksena kirjoitus verkossa on vapautumassa kirjakielistä ja kielellistä liikkumatilaa käytetään entistä enemmän. Thurlow ym.(2004) suhtautuvat kriittisesti verkkokieleeseen erillisenä tekstilajina. He myöntävät, että verkossa käytetään tiettyjä lyhenteitä ja kuvioita, mutta he puhuvat mieluummin nettipuheesta. Tämä termi pitää sisällään kielen muotoseikkojen lisäksi kielen käyttämisen eri tilanteissa. Nettipuhe pyrkii pitämään näppäilyt minimissään, ja toisaalta se pyrkii käyttämään näppäimistöä luovasti ja monipuolisesti. (Thurlow 2004.) Keskusteleva kirjoittaminen verkossa sisältää siis puheen sekä kirjoittamisen elementtejä. Se on myös sekoitus läsnä- ja poissaoloa. Replikeissä käytetään puhekielistä muotoa ja ne ovat usein humoristisia. (Niemi-Pynttari 2007, 204.)

Verkkokeskusteluun kuuluu tarinoiden kertominen ja se suosii lyhyttä ja dramatisoivaa esitystapaa. Verkkokeskusteluun liittyy myös tilanne ja tunne. Keskustelut imaisevat keskustelijat mukaansa, jolloin kielen tarkkailu vähenee. Siinä voi muodostua

merkityksiä, joita vain keskustelijat voivat jakaa. (Niemi-Pynttari 2007, 219).

Verkkotekstit ovat usein tilannekeskeisiä, jolloin tärkeää ei ole huolellinen tekstin muotoilu, vaan oikeiden asioiden sanominen. Kirjoittajan ja lukijan välillä vaikuttaa huomaamattomia sopimuksia siitä, millainen teksti on milloinkin sopivaa ja kuinka paljon kirjoitusvirheitä sallitaan. (Niemi-Pynttari 2007.) Sotellon (2000) tutkimus antaa viitteitä siitä, että oppilaat huomaavat toistensa kielioppi- tai kirjoitusvirheitä verkkotekstissä ja toisinaan korjaavat niitä.

Tekstin julkaiseminen verkossa on osa verkkokirjoittamista. Verkossa julkaisemisella riippuen sivustosta on olemassa pysyviä ja väliaikaisia muotoja. Tekstien editointi ja päivittäminen ovat osa verkkokulttuuria. Tekstin uudelleentyöstäminen on prosessi, jossa kirjoittaja joutuu arvioimaan uudelleen omaa tekstiään. (Niemi-Pynttari 2007, 179 - 188.)

Niemi-Pynttari (2007) kritisoi joidenkin tutkijoiden (Collins 1992; Crystal 2001) näkemystä siitä, että kirjoittaminen verkossa olisi sosiaalisesti köyhää. Edellä mainitut tutkijat olivat päätyneet tähän päätelmään, koska kasvon ilmeet ja äänenpainot eivät välity verkossa ja koneen äärellä istutaan yksin. Niemi-Pynttari on kuitenkin vakuuttunut siitä, että myös kirjoitetun kielen avulla voidaan elää sosiaalista elämää. Hänen mukaansa sosiaalisesti rikas teksti on saanut alkunsa puheesta. Verkkoteksteissä puhe ja kirjoitus sukeltavat toistensa lomaan. (Niemi-Pynttari 2007.)

Verkkokielelle ovat siis ominaisia lyhyet, tiiviit repliikit. Verkossa näkee harvoin pitkiä puheenvuoroja ja usein niihin reagoidaan negatiivisesti esimerkiksi ” En jaksanut lukea loppuun asti...”. Toisaalta ylipitkä puheenvuoro voi olla provosoinnin tai argumentoinnin keino. Samoin hyvin lyhyet puheenvuorot tai pelkät tunneikonit puheenvuorona voivat toimia tehokeinoina. Puheenvuoron rakentamisessa täytyy siis huomioida myös visuaalinen puoli.

5.3 Tunneikonit verkkokeskustelussa

Ilmari Vauras (2006) on tutkinut pro gradussaan verkkosuomea ja siinä käytettäviä tunneikoneja. Verkkokieleen liittyvät olennaisesti erilaiset hymiöt ja kuvat, jotka paikkaavat verkkomaailmassa nonverbaalista viestintää. Vauras (2008) käyttää tunteita ilmaisevista kuvamerkeistä termiä tunneikoni. Hän toteaa, että kasvokkain keskusteltaessa sanojen merkitys saattaa olla vain kymmenesosa viestin merkityksestä. Suurin osa viestistä välittyy äänensävyn, kehonkielen ja ulkoisen olemuksen avulla. (Vauras 2008.) Joidenkin tutkimusten mukaan sanattoman viestinnän, kuten ilmeiden, eleiden, äänenpainon ja -sävyn, merkitys sosiaalisissa tilanteissa on 60-65 prosenttia (Toivonen 1998, 156). Ei siis ole ihme, että verkkokieleen on kehittynyt oma symboliikka kuvastamaan tunnetiloja ja selventämään haluttuja merkityksiä. Myös Thurlow sanoo ihmisten keksivän uusia keinoja kompensoida nonverbaalisen viestien puuttumista. Se tapahtuu esimerkiksi tunneikoneja käyttämällä tai kielellisin keinoin. (Thurlow 2004, 53.)

Perinteisessä kirjoitustilanteessa on mahdollisuus hioa tekstiä ja varmistaa erilaisten lauserakenteiden avulla tekstin sanoma. Tietokonevälitteisessä keskustelussa aikaa tekstin rakentamiseen ei juuri ole, joten tunneikonit kertovat tärkeää viestiä kirjoittajan tarkoitusperistä. Sähköpostissa ja keskustelufoorumeilla on mahdollisuus jäsenellä tekstiä ja käyttää siihen aikaa, mutta puheenvuorot ovat usein lyhyitä. Tunneikonien käyttö mahdollistaa napakat ja tiiviit puheenvuorot eli ne lyhentävät viestejä. (Vauras 2008.) Tunneikonit yleistyivät Suomessa 1990-luvun puolessa välissä tekstiviestien lanseeraamisen ja Internetin yleistymisen myötä. Nykyään tunneikonit ovat kaikille tietokoneen käyttäjille arkipäiväisiä. Suurin suosio niillä on lasten ja nuorten keskusteluissa. (Vauras 2008.)

Tunneikonit rakennetaan saatavilla olevista merkeistä. Ne luetaan joko 90 asteen kulmassa tai suoraan horisontaalisesti. Ne voivat olla myös graafisia, pikseleistä koostuvia kuvia, jotka ilmaisevat tiettyä ilmettä. Kuka tahansa voi rakentaa tunneikonin merkeistä ja käyttää sitä. Viestin saajan vastuulle jää sen tulkinta.

Esimerkkejä tunneikoneista ovat ☺ hymynaama, @}-,- - ruusu, <3 sydän. (Vauras 2008.)

Tunneikoni on kiinteä osa verkkotekstiä. Viestin merkitys muuttuu sen mukaan lisätäänkö siihen tunneikoni vai ei. Tunneikoni, esimerkiksi naurava naama, voi olla myös itsenäinen vuoro keskustelussa. Ne voidaan sijoittaa lauseen alkuun, keskelle tai loppuun, ja joskus niillä voidaan korvata sanoja. Tunneikoneilla voidaan ilmaista esimerkiksi huumoria, sarkasmia, ironiaa, ihmetystä, pahaa mieltä, surua ja ärtymystä. Niiden runsas viljeleminen on monien mielestä ärsyttävää ja antaa kirjoittajasta epäkypsän kuvan samoin kuin turha huutoemerkkien ja pisteiden toisto. (Vauras 2008.) Tutkimusaineistossani viljellään tunneikoneja, sillä niitä on lähes jokaisessa puheenvuorossa. Tyypillisiä ovat esimerkiksi peräkkäiset hymynaamat tai huutavat naamat. Monia puheenvuoroja koristavat myös useat huutoemerkit. Aineiston analyysissä olen pyrkinyt ottamaan tunneikonit huomioon ja tulkitsemaan niiden sisältämän viestin.

5.4 Säännöt ja anonymiteetti

” Verkko on oma maailmansa, jossa voi liikkua vapaasti ja kasvottomasti”

(Manninen 2004, 62).

Tietokonevälitteiseen kommunikaatioon liittyy olennaisesti vihjeettömyysnäkökulma ja anonymiteetti. Visuaalisen anonymiteetin ansioista jokainen voi luoda itsestään haluamansa kuvan. Useat tuntevat olonsa rennommaksi ja onnellisemmaksi, kun heidän ei tarvitse huolehtia ulkonäöstään. (Thurlow 2004, 53.) On esitetty, että sosiaaliset normit ohjaavat anonymiteetin takana toimivia ihmisiä vähemmän. He lakkaavat ajattelemasta mitä muut heistä ajattelevat ja he pelkäävät vähemmän puhumista sekä kertovat helpommin asioita itsestään eli ovat avoimempia. Toisaalta se antaa mahdollisuuden sanoa asiat suoraan ja loukata toisia ihmisiä. Ihmisten onkin todettu olevan verbaalisesti aggressiivisempia tietokoneen välityksellä kuin kasvokkain tapahtuvassa kommunikaatiossa. (Thurlow 2004, 62.)

Matikaisen mukaan sosiaalisten vihjeiden vähäinen määrä verkossa voi vähentää tietoisuutta itsestä ja muista. Sen seurauksena sosiaalista vihamielisyyttä olisi helpompi osoittaa. Kritiikin mukaan taas tietokonevälitteinen viestintä ei ole sosiaalisesti niin vihjeetöntä kuin sen uskotaan olevan. (Matikainen, 2003, 55 -57.) Manninen (2004, 122) huomauttaa, että viestijän sosiaalisen aseman epäselvyys sekä välittömän nonverbaalisen viestinnän puuttuminen tekevät vuorovaikutuksesta vaikeasti tulkittavaa ja lisäävät väärinymmärryksen riskiä.

Verkossa toisilleen tuntemattomat ihmiset voivat toimia toisin kuin kasvokkaiakeskustelussa. Kirjoittaja voi luoda tietyn roolin ja puhutella tuntemattomia lukijoita kuin kavereitaan. Lukijat ovat kirjoittajan luoma mielikuva. Myös lukijat muodostavat mielikuvia nimimerkin takana olevasta keskustelijasta. Kyseessä on silloin kerronnallinen hahmo, joka muodostuu tekstin lähettämien viestien kautta. Asennoituminen, mielipiteet, sananvalinnat sekä nimimerkki luovat kuvaa henkilöahmosta. (Niemi-Pynttari 2007.)

Netiketti on Internetin epävirallinen sääntökokoelma. Netiketistä on olemassa useita eri versioita, mutta yhteistä niille kaikille on, että ne painottavat asiallista ja ystävällistä käytöstä Internetissä liikkeessa sekä lakien noudattamista. Netiketti kehottaa ihmisiä kirjoittamaan omana itsenään keskusteluryhmiin. Verkkokeskusteluissa kehoitetaan olemaan kohtelias, rehellinen sekä ystävällinen ja noudattamaan vakiintuneita käytänteitä. Muita keskustelijoita ei pidä tarkoituksella provosoida eikä haukkua. Ihmisten omaa vastuuta ja lakien kunnioittamista painotetaan.(EDU)

Tutkimuskohteena olevan Koululainen.fi foorumin säännöissä muistutetaan kohteliaasta käyttäytymisestä ja toisten huomioon ottamisesta. Säännöissä todetaan, että asioista voi olla eri mieltä, ilman riitaa. Jokaisella on oikeus mielipiteeseen, ja jokaisella on oikeus pyytää muita perustelemaan omansa. Sääntöjen mukaan satunnaiset kirjoitusvirheet, ylimääräiset hymiöt tai erilaiset mielipiteet eivät tee viestistä epäasiallista. (www.koululainen.fi 2.5 2008.)

Joillakin sivustoilla on tapana, että keskustelunvalvojat eli moderaattorit lukevat kaikki viestit ennen julkaisuja ja poistavat sopimattomat viestit. Moderaattorit voivat myös bannata eli sulkea pois käyttäjiä, jotka rikkovat jatkuvasti foorumin sääntöjä. (Hynönen 2008.) FAQs (Frequently Asked Questions) eli ”Usein kysyttyä” luo netiketin ohessa toimintaohjeet sivustoilla käyttäytymiseen. Käyttäjät reagoivat usein herkästi epäkorrektiin käyttäytymiseen ja esimerkiksi liian pitkiin viesteihin tai huonoihin viittauksiin. (Thurlow 2004, 65.)

Anonymiteetti ja verkkokeskustelujen ylilyönnit ovat herättäneet julkista keskustelua Internetin valvonnasta ja sananvapaudesta. Julkisen sanan neuvoston puheenjohtaja Pekka Hyvärinen ehdottaa, että Suomeen perustettaisiin uusi nettivaltuutetun toimisto karsimaan verkkokeskustelujen ylilyöntejä. Nettivaltuutetun johdolla voitaisiin laatia hyvän nettitavan ohjeet ja käytännöt. Ihmiset voisivat tehdä valtuutetulle kanteluita, kun he kokevat jonkin verkkomateriaalin rikkovan hyviä nettitapoja. (Hyvärinen 2008.)

Keskisuomalaisen päätoimittaja Erkki Laatikainen pitää selkeänä ongelmana sitä, että nykyinen käytäntö lehtien verkkopalveluissa yllyttää ihmisiä sanomaan asioita, joita he eivät painettuun lehteen tarjoaisi. (Laatikainen 2008.) Myös Helsingin Sanomien toimittaja Mikko-Pekka Heikkinen kritisoi verkkokeskusten asiattomuuksia. Hänen mielestään verkossa tuntemattomat ihmiset herjaavat toisiaan ja heittelevät ala-arvoisia argumentteja päivästä toiseen ja nimettöminä. Anonymiteetti ruokkii asiattomuuksia. Hyvä perustelu sen sijaan on esittäjälleen kunniaksi. (Heikkinen 27.12.2008.)

Samanlaista näkökantaa edustaa Julkisen sanan neuvoston puheenjohtaja Pekka Hyvärinen. Hänen mukaan nimimerkeistä ja anonymiteetistä luopuminen olisi paras tapa puuttua verkkosivuilla käytävien keskustelujen asiattomuuksiin. Hyvärinen pitää Internet-keskustelua sananvapauden kannalta arvokkaana, mutta omalla nimellä kirjoittaminen on hänestä ihanne sekä perinteisessä että sähköisessä mediassa. (Hyvärinen 2008.)

6 Argumentointi

Argumentoimme päivittäisessä elämässämme. Argumentoinnin taitoa tarvitaan vakuuttamaan tai selvittämään asioita aina kun ihmisillä on eriäviä mielipiteitä asioista (Van Amelsvoort ym. 2007). Hyvät argumentaatiotaidot ovat aktiivisen kansalaisen ja yhteiskunnassa pärjäämisen ja vaikuttamisen edellytys. Eri elämänalueilla joutuu päivittäin perustelemaan omat valintansa muille. Vahvoja mielipide-eroja syntyy uskonnoista, maailman tilanteista, mutta myös aivan arkisista asioista. Hyvä argumentoija saa usein tahtonsa läpi ja saattaa onnistua manipuloimaan muita. (Kakkuri-Knuuttila 1999.) Keskustelevuutta ja vastakkainasettelua on pidetty argumentoivan tekstin tyypillisenä piirteenä (Kauppinen & Laurinen 1988, 60).

Argumentaatio edellyttää ajattelun ja kommunikaation taitoja. Mielipiteiden ja ajatusten julkinen esittäminen on hyvä tapa kehittää ajatteluaan ja testata mielipiteiden kestävyyttä. (Kakkuri-Knuuttila 1999.) Taitava argumentoija osaa arvioida ja vertailla erilaisten näkökulmien vahvuuksia ja heikkouksia (Marttunen ja Laurinen 2004).

Yhteisöllisellä argumentoinnilla pyritään rakentamaan yhdessä uusia tietorakenteita käyttämällä hyväksi erilaisia näkökulmia. Keskeistä on se, että keskustelijat pyrkivät kohti yhteistä syvällistä ymmärtämystä perustelemalla erilaisia näkökantoja ja arvioimalla niihin liittyviä perusteluja. Yhteisöllisessä argumentoinnissa keskustelijat eivät siis ole kilpailuhenkisesti väittelemässä oikeasta ja väärästä. Marttunen ja Laurinen painottavat, että monien tutkimuksien mukaan argumentoiva ryhmäkeskustelu edistää oppimista. Tehokkainta oppiminen on silloin, kun jäsenten tiedot ja käsitykset eroavat toisistaan selvästi. (Marttunen & Laurinen 2004.)

6.1 Suomalaisen argumentaatiotaidot

Jo peruskoulun ensimmäisellä luokalla äidinkielen tavoitteena on, että lapsi oppii ilmaisemaan omia mielipiteitään ja kertomaan ajatuksiaan ja tietojaan ääneen. Keskusteluun osallistuminen sekä omien näkemysten perusteleminen on osana äidinkielen opetussuunnitelman tavoitteita läpi peruskoulun. Tavoitteena on myös, että oppilas oppii ottamaan huomioon tilanteen, viestintävälineen ja vastaanottajan teksteissään. (POP 2004.) Tämän valossa on hyvä pohtia tavoitteiden toteutumista suomalaisessa peruskoulussa. Onko argumentaation opetus todellisenä osana opetusta? Frowe (1989) ihmettelee miksi argumentaatiotaidot eivät ole osana ala-asteen opetusta Yhdysvalloissa, vaikka se on ollut osa tieteellistä elämää muinaisista ajoista asti. Lasten argumentaatiotaidot eivät ole automaattisesti Kantin luokkaa, mutta siksi siihen juuri tarvitaan opetusta. Hän ehdottaa yhdeksi syyksi opettajien haluttomuutta ottaa vastaan kritiikkiä oppilailta tai opettaa analyysoivia ja hyvin argumentoivia oppilaita. (Frowe 1989.)

Maurasen (1993) mukaan suomalainen keskustelukulttuuri on yksimielisyyteen pyrkivää eli konsensusorientoitunutta. Sen vastakohta on argumentoiva keskustelukulttuuri, jossa hyökkäys, kritiikki ja kärjistäminen ovat keskustelua hallitsevia elementtejä (Tannen 1999). Marttunen & Laurinen (2004) raportoivat suomalaisen argumentaatiokulttuurin kehittymättömyydestä moniin muihin Länsi-Euroopan maihin verrattuna. Esimerkiksi Ranskan ja Englannin kouluissa argumentaation harjoittamisella on pitkät perinteet. Mauranen (1993) toteaa argumentoinnin puuttuvan suomalaisesta keskustelukulttuurista, jopa yliopistotasolla. Koulutuksessa painotetaan tietojen hallintaa, muistamista ja keskitytään analyyttiseen tieteen tekemiseen, jossa henkilökohtaiselle näkökulmille ei ole sijaa (Mauranen 1993). Kakkuri-Knuutilan (1999, 15) mukaan kulttuurimme erityispiirteisiin kuuluu argumentaation niukkuus. Oletamme tulevamme ymmärretyiksi, vaikka emme sanoisikaan kaikkea.

Kansainvälisessä vertailussa suomalaiset ovat menestyneet kohtalaisesti argumentaatiotaitojen osalta. Yksi osa 1980-luvulla käynnistynyttä kansainvälistä IEA-tutkimusta (The International association for the Evaluation of Educational Achievement), oli argumentoivan kirjoittamisen taitojen tutkiminen. Niitä tutkittiin vuosina 1980-1988. Tutkimusjoukkoon kuului 6. ja 9. luokan oppilaat sekä abiturientit. Tekstistä arvioitiin sitä, kuinka hyvin oma mielipide oli ilmaistu, kuinka se oli perusteltu, miten oli otettu huomioon vastaväitteet ja niiden perustelut ja johtopäätös. Tutkimuksen mukaan oma mielipide osattiin ilmaista ja perustella selkeästi, mutta suomalaisilla nuorilla tuntui olevan vaikeuksia taivuttelevan tekstin laatimisessa. He eivät ottaneet huomioon muita mielipiteitä, vastaväitteitä tai niiden perusteluja. (Linnakylä 1987, 129 -130.) Myös Pisa-tutkimuksen mukaan suomalaiset lapset ja nuoret tarvitsisivat enemmän harjoitusta kriittisessä ja analyyttisessä lukemisessa (Linnakylä & Sulkunen 2002).

Marttunen ja Laurinen (2001 ja 2004) ovat tutkineet lukiolaisten ja yliopisto-opiskelijoiden argumentaatiotaitoja Suomessa. Lukiolaisten argumentointitaitoja tutkittaessa tutkimuksen kohteena olivat argumentoivan tekstin analysointi, looginen argumentaatiotaito sekä perustellun mielipiteen laatiminen. Tutkimuksen mukaan lukiolaisten loogisen argumentatiivisen ajattelun taito on melko hyvä. Suurin osa lukiolaisista osasi myös laatia selkeän väitteen. Puutteita oli havaittavissa mm. analyyttisessä lukutaidossa. Oppilaat eivät menestyneet kovin hyvin myöskään kriittisten kommenttien esittämisessä annetuista väitteistä. (Marttunen & Laurinen 2004.)

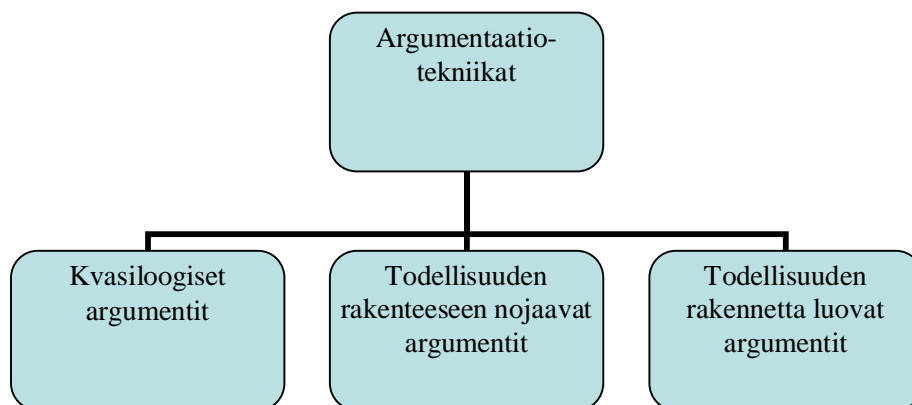
Marttunen ja Laurinen (2001) tutkivat argumentointia sähköpostiopiskelun kautta. Tutkimuksessa haluttiin selvittää kuinka argumentoivaa ja vuorovaikutteista sähköpostikeskustelu oli, millaisia rooleja opiskelijat omaksuivat ja oliko opetusmuodolla tai sukupuolella vaikutusta argumentoinnin määrään ja laatuun. Tutkimuksen tulokset vahvistavat aikaisempia tutkimustuloksia, joiden mukaan suomalaiset opiskelijat ovat haluttomia esittämään kriittisiä kannanottoja. Tutkimuksessa opiskelijat argumentoivat eniten roolipeleissä. Tutkimus antoi myös viitteitä siitä, että sähköpostin kautta opiskelu parantaa opiskelijoiden taitoa analysoida argumentoitavaa tekstiä, kun taas suullisen

opiskelun on taas todettu edistävän taitoa esittää vasta-argumentteja. (Marttunen & Laurinen 2001.)

Argumentoinnin taitoa voidaan harjoittaa koulussa monella eri tavalla. Esimerkiksi roolipelit ja väittely virittävät hyvin argumentoivaa keskustelua. Myös tietotekniikka on avannut uusia mahdollisuuksia käydä argumentoivaa keskustelua sähköpostin tai verkkokeskustelun kautta. Mielestäni argumentoinnin opetuksessa tulisi kiinnittää huomiota aiheen valintaan. Aiheen pitäisi koskettaa oppilaan elämää, jotta heille syntyisi tarve argumentoida.

6.2 Argumentaatioluokittelu Perelmanin mukaan

Chaim Perelman edustaa uutta retoriikkaa. Uusi retoriikka keskittyy klassisesta retoriikasta poiketen yleisön huomioon ottamiseen argumentoinnissa. Perelman (1996) on koonnut kattavan luokittelun eri argumentaatiotekniikoista. Hän jakaa argumentit kvasiloogisiin argumentteihin, todellisuuden rakenteeseen perustuviin argumentteihin sekä todellisuuden rakennetta luoviin argumentteihin. Keskeinen käsite hänen teoriassaan on premissi eli lähtökohta. Hän painottaa, että argumentaatiossa puhujan on saatava ensin riittävä hyväksyntä premissilleen, minkä jälkeen tuo hyväksyntä pyritään siirtämään koskemaan myös johtopäätöksiä. Jos puhuja ei huolehdi yleisön hyväksynnästä premissilleen, puhutaan luvattomasta ennakkopäätelmästä (petitio principii). Argumentit esitetään sidosmuotoisina, jolla tarkoitetaan sitä, että premissiä koskeva hyväksyntä siirretään koskemaan myös johtopäätöstä. Toinen tapa on esittää argumentit erottelumuotoisina, jolloin pyritään saamaan erilleen tekijöitä, jotka kieli tai perinne sitoo yhteen. (Perelman 28, 58.)

KUVIO 1. Argumentaatioluokitus Perelmanin (1996) mukaan

Kvasiloogiset argumentit

Kvasiloogiset argumentit voidaan rinnastaa päättelyn eri lajeihin. Lähtökohtana keskusteluissa on, ettemme oleta keskustelukumppanimme esittävän järjettömyyksiä. Tästä syystä argumentaatioissa ei törmätä järjettömyyteen vaan vain yhteensopivuuden puutteeseen. (Perelman 1996.)

Yhteensopimattomuustekniikalla osoitetaan ristiriitaisuuksia esitetyn säännön ja yleisesti hyväksytyjen tosiasioiden välillä. Yhteensopimattomuus pakottaa kuulijan luopumaan jostakin säännöstä ristiriitaisuuden poistamiseksi. (Perelman.1996). Tekniikan alalajeja ovat autofagia ja retorsio. Autofagiolla tarkoitetaan, ettei sääntö sovi yhteen sen toteuttamistaan tai soveltamiseen. Sen kyseenalaistamista tai ilmaisemista kutsutaan retorsioksi. Siinä puhuja edellyttää lausumassaan itse kieltämänsä. Tällä tähdätään usein naurunalaisuuden osoittamiseen. (Perelman 1996; Mikkonen 2008.) Naurunalaiseksi joutumista voi uhmata laittamalla arvovaltansa peliin. Diplomaattisella asenteella taas varmistetaan, ettei synny yhteensopimattomuustilanteita, ja jos niitä syntyy, ollaan kuin niitä ei olisikaan. Yhteensopimattomuusongelman edessä on siis uhrattava jompikumpi konfliktiin joutuneista säännöistä. (Perelman 1996, 64-69.)

Samuustekniikka perustuu sopimukseen tai selviöön, jonka katsotaan valitsevan kahden asian välillä. Siinä samaistetaan kaksi asiaa kokonaan tai osittain. Vastavuoroisuuteen perustuvassa argumentaatioissa samaistetaan kaksi oliota tai tilannetta ja osoitetaan, että

niitä tulee kohdella samalla tavalla. esimerkiksi muodollinen oikeudenmukaisuussääntö: ”Samaan oleelliseen luokkaan kuuluvia olentoja tulee kohdella samalla tavalla.” (Perelman 1996.)

Muita kvasiloogisia argumentaatiotekniikoita ovat transitiivisuus, sisältyminen, jakaminen, vertailu ja todennäköisyys. ”Lajista sanottu pätee myös sukuun”, on jakamiseen perustuvan argumentaation dilemman perustana. Tekniikassa molemmat esitetyt vaihtoehdot ovat huonoja. Tilanteen esittäminen dilemmana tähtää usein vastustajan pahan tahdon osoittamiseen. (Perelman 1996; Mikkonen 2008.)

Vertailu perustuu sanattomaan oletukseen, jonka mukaan esitetty vertailu voidaan käytännössä tarkistaa. Argumentoinnissa tarkoituksena on vaikutuksen tekeminen, ei informaation levittäminen, ja niinpä vertailulla suhteellisen koon ilmaiseminen on usein tehokkaampaa kuin tarkan lukumäärän ilmaiseminen, esimerkiksi ”kolme kertaa Ranskan kokoinen”. Vertailua voidaan käyttää vähättelyyn. (Perelman 1996; Mikkonen 2008.) Todennäköisyyksiin perustuvat argumentit kuvaavat ei-laskettavia todennäköisyyksiä ja todellisten tapauksien välisiä yhteyksiä (Mikkonen 2008). Koska ongelman palauttaminen muodollisiin tai määrällisiin osatekijöihin on hankalaa, pelkät kvasiloogiset argumentit harvoin riittävät vakuuttamaan kuulijoita (Perelman 1996).

Todellisuuden rakenteeseen nojaavat argumentit

Argumentoinnissa voidaan vedota peräkkäisyysuhteisiin kuten syy-seuraus-, tai rinnakkaisuussuhteisiin, jollainen on esimerkiksi henkilön ja hänen tekonsa välinen suhde. Tätä kutsutaan peräkkäisyysiteeksi. Se voi suuntautua syiden tutkimiseen, jolloin tahallisesta toiminnasta etsitään myös teon motiivi. Se voi keskittyä myös seurausten toteamiseen, keinoihin ja päämääriin. (Perelman 1996.) Rinnakkaisuussiteet taas yhdistelevät eri tason asioita, joissa yksi esitetään toisen ilmaukseksi tai ilmentymäksi esimerkiksi henkilö suhteessa tekoihinsa, arviointeihinsa ja teoksiinsa (Perelman 1996).

Henkilö–teot -tekniikalla pyritään kuvaamaan henkilön tekoja ja johtamaan niistä mielikuva henkilöstä. Ad personam -tekniikalla sitä vastoin halutaan mitätöidä toisen

argumentointi esimerkiksi henkilökohtaisten ominaisuuksien vuoksi. Henkilö ja hänen tekonsa ovat aina vuorovaikutuksessa, joten on vaikea sanoa, kumpi on edellä toista. Tämä merkitsee jatkuvuutta, häntä pidetään vastuullisena aikaisemmista teoistaan, jotka vaikuttavat hänen maineeseensa, kunniaansa ja häpeäänsä. (Perelman 1996; Mikkonen 2008.)

Auktoriteettiin vetoavassa argumentissa nojataan jonkin ryhmän tai henkilön saavuttamaan arvostukseen ja haetaan tukea väitteelle. Tähän kuuluu myös jumalperäinen auktoriteetti. Yksilö–ryhmä -suhteessa pyritään hahmottamaan yksilön toimintaa ryhmän kautta. Tekniikan avulla pyritään osoittamaan, että yksilö on täysin, osittain tai ei ollenkaan ryhmänsä edustaja. (Perelman 1996.)

Symbolisessa suhteessa symbolin merkitykset siirtyvät asiaan tai ilmiöön. Esimerkiksi lippuun sylkeminen merkitsee symboloidun maan häpäisemistä. Symboli herättää voimakkaampia tunteita kuin puhdas abstrakti idea. (Perelman 1996; Mikkonen 2008.) Rinnakkaisuussiteillä voidaan myös liittää toisiinsa tapahtumia, henkilöitä, teoksia ja niiden taustalla olevia historiallisia ajanjaksoja (Perelman 1996).

Kaksoishierarkiassa käytetään kahta eri hierarkiaa ja pyritään osoittamaan niiden samankaltaisuus. Esimerkiksi: ”Pitkällä henkilöllä on myös pidemmät jalat” tai ”Jumala, joka huolehtii varpusistakin, huolehtii ihmisistä, jotka ovat hänelle monin verroin rakkaampia.” tai ”käyttäydy kuin aikuinen”. (Perelman 1996, 116.)

Todellisuuden rakennetta luovat argumentit

Todellisuuden rakennetta luoviin argumentteihin kuuluvat esimerkki ja havainnollistaminen. Esimerkkien avulla pyritään johtamaan yleistyksiä tai sääntöjä. Kun eri tapauksia kuvataan samoilla käsitteillä, ne ovat helposti yhdistettävissä – ikään kuin ne olisivat samojen seikkojen seurausta. Havainnollisuudella halutaan vahvistaa jo hyväksytyä sääntöä, tai se halutaan tehdä läsnä olevaksi tietoisuudessa. (Perelman 1996.)

Mallin avulla osoitetaan, että jonkun henkilön toiminta on jäljittelyn arvoista.

Jäljittelemme niitä joita ihailemme, joilla on arvostusta pätevyytensä, tehtävänsä tai

asemansa nojalla esimerkiksi korkeimman oikeuden päätös. Mallin avulla voidaan myös vedota normaaliuteen tai järkevyyteen. (Perelman 1996, 125, 127.)

6.3 Lapselle tyypilliset argumentaatiokeinot

Sara Routarinne (1997) on tutkinut etnometodologisen keskusteluanalyysin avulla ihmisten arkikeskusteluja. Hänen mukaansa kertomukset kuuluvat varhain lapsen kielenkäyttöön. Niiden avulla välitetään kokemuksia, käsityksiä ja uskomusjärjestelmiä. Kertomuksia ovat vitsit, sadut, uutiset, huoltenkerronta, potilaskertomukset jne. Kertomukset ovat kulttuurisidonnaisia, ja niinpä niiden merkitys on sidoksissa vallitsevaan kulttuuriin. Lopullisen merkityksen kertomukselle antaa kuuliija, joka tekee siitä oman tulkintansa. (Routarinne 1997.) Routarinteiden mukaan etenkin epätavalliset, jännittävät, kamalat, ihanat ja hyvät jutut antavat aihetta kertomuksille. Niitä tarkastellaan normaaliuden ja neutraaliuden taustaa vastaan. Kertomukset seuraavat usein toinen toistaan: vitsiä seuraa vitsi, kauhujutun jälkeen kuullaan toinen kauhujuttu. Kertomukset esiintyvät siis usein sarjoina tai sikermanä. (Routarinne 1997.)

Kertomusta seuraavaa kertomusta nimitetään *toiseksi kertomukseksi*, silloin kun sillä reagoidaan aikaisempaan kertomukseen. Sille on ominaista, että se puhuu samasta topiikista eli aiheesta kuin edeltävä, siinä esiintyvät henkilöt ovat samantyyppisiä ja kertojan asenne kertomusta kohtaan on samantyyppinen. Se on kuuntelijan tapa osoittaa, että hän on yhtä mieltä kertojan kanssa. Kaikki kertomukset eivät kuitenkaan herätä toisia kertomuksia vaan joskus kertomuksen jälkeen jäädään sanattomiksi. Toisinaan kertomus voi myös poikia erimielisyyttä osoittavan kertomuksen, jonka tehtävänä on argumentoida toista näkemystä. (Routarinne 1997.) Keskustelija voi siis kertomuksen avulla argumentoida puolesta tai vastaan.

Fox (1989) on tutkimuksissaan todennut, että jo pienillä lapsilla alkaa kehittyä kyky argumentointiin ja se tapahtuu usein kertomusten avulla. Arnold (1989) mainitsee, että lasten kielellinen kehitys edellyttää kielen monipuolista käyttämistä. Mielikuvituksen käyttö kirjoituksissa ja kertomuksissa on yleistä ala-asteella. Hän toteaa, että lapset osaavat väitellä asioista, jos se vaikuttaa heidän elämäänsä, ja valitsevat kertomuksen tai puhtaan argumentoinnin riippuen omista tavoitteistaan. (Arnold 1989,71.)

Frowe (1989) esittelee vielä kaksi argumentaatiotekniikkaa, joita hän on huomannut lasten käyttävän. Ensimmäinen niistä on ad hominem -tekniikka, jossa kyseenalaistetaan puhujan uskomukset ja käytännön toimet. Esimerkiksi henkilö, joka on juuri syönyt lounaalla makkaran, sanoo: ”Eläinten tappaminen on julmaa.” Toinen tekniikka on Reductio ad absurdum, jossa tähdätään väitteen hylkäämiseen, koska se ei ole yhteensopiva esitettyjen ongelmien kanssa. Esimerkkinä Frowe mainitsee talon, jossa käy varkaita. Varkaiden estämiseksi esitetään taloon asennettavaksi sähköä niin, että taloon koskevat saavat sähköshokkeja. Näin ollen myös normaalit kävijät joutuisivat kärsimään niistä. Avuksi esitettiin avaimen antamista muille kävijöille, mutta ongelmana olisi sitten, että avain saatettaisiin varastaa. Alkuperäinen esitys talon sähköistämisestä hylätään, koska sen todettiin olevan epäsopiva esitettyjen ongelmien ratkaisemiseen. (Frowe 1989, 60–61.)

7 Aineisto

Tämän tutkimuksen aineisto on www.koululainen.fi verkkosivuilta. Sivustot on tarkoitettu ala- ja yläkoululaisille lapsille ja nuorille. Sivustoilla on mahdollisuus lukea verkkolehteä, etsiä kirjekavereita, pitää ystäväkirjan avulla yllä omaa profiilia sekä osallistua verkkokeskusteluihin. Rekisteröityneet käyttäjät saavat valita puheenaiheita ja osallistua kaikkiin keskusteluihin. Käyttäjien keski-ikä on 12-vuotta, mutta keskusteluissa ikä vaihtelee 9 ja 17 vuoden välillä. Sivustoilla toimii moderaattori, joten epäasialliset viestit poistetaan. Asiattomista viesteistä on ilmoitettava foorumin ylläpitäjälle. Puheenaiheita ovat mm. urheilu, musiikki, koulu, kaverit, harrastukset, pelaaminen ja eettiset kysymykset.

Tutkimukseni tekstit ovat osa autenttista keskustelua. Niitä ei ole kirjoitettu tutkimuskäyttöön, eikä niitä ole ohjeistettu mitenkään, mikä voisi vaikuttaa tekstien sisältöön. Keskustelijat ovat osallistuneet keskusteluihin vapaaehtoisesti omalla ajallaan. He ovat itse saaneet valita puheenaiheen tai kommentoida vapaasti toisten kirjoituksia. Keskusteluja ei ole ohjattu tai rajattu muuten kuin sivustoilla toimivan moderaattorin toimesta. Tutkin siis todellisia keskusteluja, joita ei ole mitenkään muokattu tutkimusta varten. Näin ollen ne kuvaavat hyvin lasten ja nuorten kiinnostuksen kohteita, arvoja ja argumentointitaitoja.

Olen analysoinut tutkimuksessani kuutta keskustelua. Keskusteluista kertyy noin 100 sivua tekstiä ja ne sisältävät 292 puheenvuoroa. Jotta kirjoittajien sukupuolijakauma olisi mahdollisimman tasainen, analysoidut keskustelut ovat eri aihealueilta kuten urheilu, Harry Potter, koulu, kaverit ja eettiset kysymykset.

Keskustelujen otsikot ovat:

1. Ratsastaminen ei ole urheilua
2. Harry Potter ei esiinny enää kutosen elokuvassa
3. Varastaminen, anteeksiantamaton asia
4. Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit: vain ja ainoastaan pojille!!!:O
5. Kypärä

Sivustoilla kirjoitetaan nimimerkin takaa, joten on mahdotonta varmasti tietää kirjoittajan sukupuolta. Nimimerkkien vihjeistä ja puheenvuoroista voisi kuitenkin päätellä, että sivustoilla kirjoittaa sekä poikia että tyttöjä.

Keskustelut rakentuvat www.koululainen.fi -sivustoilla niin, että kuka tahansa rekisteröitynyt käyttäjä voi perustaa oman keskustelun valitsemastaan aiheesta ja myös osallistua jo käynnissä oleviin keskusteluihin. Keskustelut on jaettu aihepiireittäin ryhmiin, esimerkiksi koulu, kaverit, lemmikit, musiikki, ja niihin jokainen voi osallistua mielenkiinnon mukaan. Aihepiirien alla on eri keskustelut otsikoituina tarkemmin. Esimerkiksi Harry Potter -aiheen alta löytyy tarkempia keskusteluaiheita kuten ”Harry Potter ei enää esiinny kutosen elokuvassa...”

Keskustelijat voivat vastata joko aloittajan puheenvuoroon tai ottaa kantaa jonkun toisen keskustelijan kirjoitukseen. Jokainen puheenvuoro tulee näkyviin nimimerkkeineen. Jokaista puheenvuoroa on mahdollisuus kommentoida ja lainata. Keskustelut etenevät haarautuen moneen eri oksaan pienemmiksi keskusteluiksi, joihin voi halutessaan lisätä uusia oksia laajentamalla aihetta tai nostamalla esiin toisenlaisia näkökulmia. Keskustelut säilyvät sivustoilla niin kauan kun puhetta riittää. Se mahdollistaa palaamisen vanhoihin puheenvuoroihin, joita voi halutessaan myös korjailla.

Puheenvuorot tulevat muille käyttäjille näkyviin laatikoissa.

nimimerkki

Otsikko Mozilla Firefox.Ink

Puheenvuoro näkyy tässä

IP: tallennettu
[ilmoita asiattomasta viestistä](#)

□ päivämäärä ja
kellonaika

KUVIO 2. Keskustelufoorumin kirjoitustila

8 Analyysi

Tässä luvussa tarkastelen aluksi verkkokielen erityispiirteiden ilmenemistä aineistossani sekä analysoin argumentaatioluokittelujen kautta aineistossa esiintyviä argumentatiivisia piirteitä. Ennako-oletukseni pitivät hyvin pitkälti paikkansa. Suurimmasta osasta puheenvuoroja löytyi selviä mielipiteitä ja niiden perusteluja. Monet puheenvuorot sisälsivät selkeän mielipiteen, mutta niistä puuttuivat perustelut. Osa puheenvuoroista sisälsi yleistä kommentointia tai huudahduksia muille.

Analyysini perustuu pääosin Perelmanin (1996) argumentaatioluokitteluun.

Analyysissäni huomasin, että sama argumentti voidaan luokitella monella eri tavalla ja monia eri argumentaatiotyylejä käytetään päällekkäin, toisiaan täydentäen. Sen vuoksi on vaikea saada monipuoliset argumentit sijoitettua suppeisiin luokkiin.

Kauppinen, Nummi ja Savola (2004) ovat oppikirjassaan, eri teorioihin pohjautuen, jakaneet argumentit viiteen eri tyyliin. Heidän jaottelunsa mukaan argumenteissa voidaan

vedota auktoriteettiin, yleiseen mielipiteeseen, intuitioon, menneisyyteen tai tosiasioihin. Auktoriteettiin vetoaminen on hyvin yleistä. Auktoriteettina voi olla henkilön sijasta esimerkiksi tiede, uskonto, poliittinen puolue tai instituutio. Yleiseen mielipiteeseen vetoamisen takana on ajatus, että väitteen tulee olla totta, koska enemmistö uskoo siihen. Intuutiolla perustelemisessa vedotaan tuntemuksiin, oletuksiin, pelkoihin yms. Menneisyyden tapahtumiin vetoaminen sisältää myös henkilökohtaiset subjektiiviset kokemukset ja kertomukset. Faktatietoon perustuvat argumentit perustuvat havaintoihin ja niistä johdettuihin yleistyksiin. Tosiasioilla on vaikea perustella abstrakteja asioita kuten arvoja, moraalialia ja estetiikkaa.

Oma argumentaatioluokitteluni on koottu näihin luokituksiin pohjautuen, niitä yhdistellen ja yksinkertaistaen. Aineistoni perusteella yksinkertaistettu luokitus palvelee käyttötarkoituksiani paremmin. Lähdin avaamaan aineistoani aineistolähtöisesti. Aluksi etsin keskusteluista teoriassa esittämiä verkkokielen erityispiirteitä ja tutkin keskustelujen etenemistä. Luokittelin puheenvuorot aluksi kolmeen luokkaan. Ensimmäisen luokan muodostivat puheenvuorot, joissa oli ilmaistu oma mielipide perustelujen kera. Toiseen luokkaan sijoitin ne puheenvuorot, joissa oli esitetty mielipide, mutta jossa puuttui perustelut sille. Kolmanteen luokkaan sijoitin puheenvuorot, jotka eivät sisältäneet mielipidettä, vaan joissa kommentoitiin muita puheenvuoroja tai asioita. Etsin argumentteja sisältävistä puheenvuoroista argumentin ja luokittelin sen Perelmanin (1996) argumentaatioanalyysin mukaan. Aineistostani löytyi Perelmanin (1996) luokituksen mukaan kvasiloogisista argumenteista vertailu- ja yhdenmukaisuustekniikka (ristiriitaisuuden osoittaminen). Todellisuuden rakenteeseen perustuvista argumenteista aineistostani löytyi syy–seuraus -suhteita, auktoriteettiin vetoamista ja pragmaattisia argumentteja (kokemus, tosiasiat). Todellisuuden rakennetta luovia argumentteja oli esimerkki (kertomus), malliin perustuvia argumentteja (terve järki, normaalius, ihanne) ja erottelu (vertailu). Tein yksinkertaisemman luokituksen aineistoni perustella ja jaoin aineistossa esiintyvät argumentit seitsemään pääluokkaan. Niitä ovat **auktoiriteetti**, **kertomus**, **tosiasiat**, **ihanne**, **intuitio**, **vertailu** ja **ristiriitaisuuden osoittaminen**. Syy–seuraus -suhteita esiintyi monissa argumenteissa osana muuta argumentaatiota, mutta en ole määritellyt niitä omaksi luokakseen.

8.1 Verkkokielen erityispiirteet

Www.koululainen.fi -sivustoilla vierailee monenikäisiä ja -taitoisia kirjoittajia, ja niinpä siellä käytetty kieli on sen mukaista. Joissakin puheenvuoroissa kieli on hyvin huoliteltua ja noudattelee kirjoitetun kielen normistoa. Toisissa repliikeissä kieli on taas puheenomaista ja se sisältää paljon oikeinkirjoitusvirheitä. Kielessä on puheen ja kirjakielen ominaisuuksia, siispä on perusteltua puhua Thurlowin (2004) tapaan nettipuheesta tai Vauraan (2006) mukaan verkkokielestä.

Aineistossani tunneikonit ja erilaiset lyhenteet ovat erottamaton osa verkkokieltä. Keskustelijat käyttivät monipuolisesti eri tunnetiloja kuvaavia tunneikoneja, kuten iloa, surua, pitämistä yms.

näytteleekö rupert vielä kutosessa?JES!!!<33 😊

*noi ny on niitä viihdeuutisten hölynpölyjä...
taas vaihteeks... ei ne jutut ikinä oo mistään luotettavista lähteistä... 🤔🤔*

(krhm... 😊)

Kun kattois sitä leffaa ei enää tuntuis samalta. 😊

Huh...onneksi.Kun luin tän tekstin tuntu että happi loppuu...nyt taas saa hengittää!! 😊

Mitä te höpötätte?tietenkin ne on siinä. 😊

Itse käytän "pottaa" ja minua ikävä kyllä mollataan siitä. 😊

Jotkut repliikit sisälsivät hyvin paljon tunneikoneja. Tämä antaa Vauraan (2008) mukaan kirjoittajasta epäkypsän kuvan.

Emma ei saa lähteä pois. Lohdutus on jos Rudert jää. Se on mun lemppa näyttelijä!!! 🤔🤔🤔🤔🤔

Ei kannata uskoa kaikkea mitä kuulee ja lukee! 🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔

Mä en tajuu!!!!Pakkohan sen on näytellä, tai no sit se kyl katuu siitä, sillä kaikki fanit ei oikeen tykkäis siitä.....Mutta kai Emma Viel näyttelä?Koska sitä roolii ei kukaan muu osaa esittää!!!! 🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔

Tuo on vale! Se on itse vahvistanu et se esityy ja NE KAIKKI JATKAA!!!! miks sun pitää tomosta sanoa? 🤔🤔🤔🤔🤔🤔

Keskusteluissa esiintyvät ”kielipoliisit” kommentoivat usein muiden virheitä. Toisinaan he tarttuvat epäolennaisiin asioihin ja hankaloittavat keskustelua, mutta heistä voi olla myös hyötyä, koska näin virheet huomataan. Analysoiduissa keskusteluissa oli vain vähän tahallisesti ärsyttävää kommentointia tai asiattomuuksia. Keskustelujen aiheesta poikkeavia kommentteja oli paljon, mutta en havainnut keskustelujen olevan aggressiivisia. Tämä voi johtua osittain siitä, että sivustoilla toimii tehokas valvonta ja asiattomat viestit poistetaan välittömästi. Analysoidun aineiston kohdalla foorumin sääntöjä noudatettiin mallikkaasti. Sääntöjen rikkomiseen reagoidaan keskustelijoiden kesken herkästi. Tahallista häiriikköä pommitetaan kommentteilla ja sivustojen moderaattorille ilmoitetaan asiattomista viesteistä, jolla on velvollisuus sulkea väärinkäyttäjät ulos keskusteluista. Sääntöjen noudattamisesta kannetaan näin yhteinen vastuu. Kirjoittaja **virtahepo** ottaa vahvasti kantaa sääntöjen rikkomiseen.

Usein näkee jotain ihan älytöntä. Tuntuu siltä että monet vain vilkaisee säännöt. Ne ei ole niin vaikeat! Mun yksi viesti poistettiin täältä mutta mä en lopeta jatkattamista ennenkuin se menee kaikilla kalloon et miksi ei voi noudattaa sääntöjä? Niitä tapaa joka puolella ja miksi niitä ei noudateta! Fiksua noudattaa sääntöjä ja mielellään ne jotka ei noudata potkitaan pellolle! Sori vähän outo kielen käyttö, mut jonkun pitää tehota! (virtahepo)

8.2 Argumentaatioanalyysi

8.2.1 Auktoriteettiin vetoaminen

Auktoriteettina voi toimia nimetty ihmisjoukko, epämääräinen joukko/henkilö, nimetty henkilö tai se voi olla jumalperäinen (Mikkonen 2008). Tämä argumentaatiotekniikka on aineistossa yleisin, se esiintyy 50 kertaa. Auktoriteettina voi pitää myös itseä (Mikkonen 2008, 134). Olen kuitenkin luokitellut ”minä itse” -auktoiteettiin vetoavat argumentit kertomuksiksi tai intuitioon vetoaviksi. Aineistossani vedotaan mm. uutisiin, nettilähteisiin, lehtiin, vanhempiin, televisioon ja olympialaisiin. Olen sijoittanut tähän luokkaan myös yleiseen mielipiteeseen vetoavat vuorot kuten ”kaikkihan sen tietää” -argumentit. Oli jopa hieman yllättävää kuinka paljon lapset hakevat Internetistä lähteitä. Positiivista on, että monissa puheenvuoroissa vaadittiin lähteiden tuomista esille.

Suurimman auktoriteettiaseman aineistossani sai Internet ja siellä olevat sivustot. Varsinkin Harry Potter -keskusteluissa vedottiin erilaisiin nettilähteisiin. Keskustelussa yritetään selvittää sitä, jatkaako sama Harry Potterin näyttelijä vielä viimeisessä elokuvassa. Suurimmassa osassa vuoroja on mainittu tarkka osoite, mistä tieto oli hankittu. Keskustelu on erittäin mielenkiintoinen, koska siinä tulee niin selvästi esille vaikeus löytää Internetistä luotettavia lähteitä.

Seuraavissa kommentteissa (**kisu**, **zantu** ja **HarryFan**) tarkka lähde on kerrottu selkeästi, mikä tekee argumenteista uskottavia. Internetissä kuitenkin törmätään siihen tosiasiaan, että kaikkiin lähteisiin ei voi luottaa ja toisaalta tieto vanhenee nopeasti.

Harry ei esiinny enää kutosen elokuvassa.

Tälläistä tekstiä löysin [mtv3 viihdeuutisten sivuilta](#)..

Valitettavasti.. :(Edes miljoonaluokan sopimus ei saa Watsonia muuttamaan

päätöstään. Tuotantotiimi joutuneekin nyt etsimään uuden näyttelijän tilalle.

Näyttelijäkollega Daniel Radcliffe ilmoitti taannoin olevansa käytettävissä myös loppuissa Potter-filmatisoinneissa. Toi oli siis kopioitu www.mtv3.fi/viihdeuutiset

(kisu)

Uskokaa jo. Kaikki kolme jatkavat näyttemistä loppuun asti.

<http://www.vuotis.net/hpfanit/2007/03/radcliffe-grint-ja-watson-jatkavat.htm>

(zantu)

Harry Potter-fanien virallisilla sivuilla kerrottiin tänään, että Daniel Radcliffe jättää Harry Potterin roolin viimeisessä elokuvassa "Kuoleman varjelukset". Daniel lopettaa Pottereissa näyttelemisen, sillä hänellä on eri käsitykset Harry Potterin esittämisestä ohjaajan kanssa. [/url]www.hpfanit.vuotis.net[url] Radcliffe julkaisi asian eilen julkisessa tiedotustilaisuudessa.(HarryFan)"

Myös kirjoittaja **Mlove** mainitsee nettiosoitteen selkeästi. Hänen aloituksensa kirjainyhdistelmä lol on lyhenne englannin kielen sanoista laughing out loud (nauraa kovaan ääneen) tai lots of laugh (paljon naurua). Se voi ilmaista kirjoittajan humoristista suhtautumista asiaan tai toimia vaan täytesanana tarkoittamatta mitään erityistä.

(www.wikipedia.fi)

Harry ei esiinny enää kutosen elokuvassa.

Voi lol. <http://www.imdb.com/title/tt0417741/> todisteet kehiin . truu. (Mlover)

Joissakin vuoroissa lähteet oli mainittu, mutta hyvin epämääräisesti. Kirjoittajat **syra**, **locoluna** ja **all in one** käyttävät epämääräisiä ilmaisuja kuten: ”Luin jostain...” tai ”Eräällä sivustolla..”

Harry ei esiinny enää kutosen elokuvassa.

Se esiintyy niissä loppuun asti. Luin jostain niiden kotisivuilta. Uskokaa tai älkää, mutta minusta se vatun Daniel ja Emma ja Rupert ei sovi yhtään niihin rooleihin. Olisd voinut valita paremminkin...”(syra)

Daniel Radgliffe esittää Harryn roolin sekä Puoliverisessä prinssissä, että molemmissa Kuoleman Varjeluksien osissa. Tuo tieto on totta, sillä se on luotettavalta Harry Potter-sivustolta...(locoluna)

Juuri eräällä fanisivulla varmistettiin, että Daniel aloittaa PP:n kuvaukset syyskuussa 2007. Rupertin vakuutti jossain haastattelussa olevansa mukana kaikissa elokuvissa. Repikää siitä ennenkuin teette aiheen jutusta josta ei ole varmistusta. (all in one)

Verkossa keskustelemisen voi ajatella kehittävästä mediakriittisyyttä, koska epämääräiset lähteet huomioidaan heti. Kirjoittaja **zika** ottaa voimakkaasti kantaa Internetin epäluotettaviin lähteisiin.

Harry ei esiinny enää kutosen elokuvassa.

ÄLYHOI! Netissä voi olla vaikka mitä sontaa ja se on totta, Daniel ja Emma ja Rupert näyttely kutosessa ja seiskassakin! Oikeesti mistä noi jutut on tullu että "ne ei näyttely kutosessa"? Hermot menee!

Ei kannata uskoa kaikkea mitä kuulee ja lukee!

(zika)

Lehdet olivat myös merkittävässä auktoriteettiasemassa kirjoittajille. Harry Potter -keskustelussa mainittiin lehdistä Helsingin Sanomat, Koululainen ja Iltalehti.

Harry ei esiinny enää kutosen elokuvassa.

Luin hesarista, että Daniel on kirjoittanut sopimuksen 6 ja 7 leffasta. Se esiintyy niissä.(milo)

En oo iha varma, mut luin sen koululaisesta en tiää mis ne mun lehdet on. se luki koululaisessa joskus sillo ku kolmone ilmesty leffana (mikromantella)

Mistä ootte saanu päähänne ettei Daniel Radcliffe esiinny kutosessa?? Helmikuun koululaisessakin lukee että Radcliffe esiintyy siinä!

Älkää hakeko netistä väärää tietoa tai uskoko juoruja! Daniel Radcliffe esiintyy siinä! Todisteet helmikuun koululaisessa!(sisko2)

Daniel esiintyy ja siinä piste.Luin iltalehest(heh)et sitä ollaan uhkailtu ja kaikkee,ja sit siin sanottiin et kesken kuvauksia nyt tällästä tapahtuu jne.Se on kyl aika ruman näköne,sammakkoposket ja muuta.hahahhahahaha.... 🤔 (brosia)

Ratsastuskeskustelussa tuli esille kahdenlaista auktoriteettiin vetoamista. Ratsastuksen katsottiin olevan urheilua, koska sitä näytetään urheilukanavalla ja koska se on

olympialaji. Tässä argumentissa (**vesipeto**) on myös vertailun piirteitä, koska kirjoittaja ottaa kantaa eri urheilulajien fyysiseen rankkuuteen.

Ratsastus ei ole urheilua

Miksi edes moinen keskustelu. Tottakai ratsastus on urheilua onhan se hyvänen aika myös OLYMPIALAJI. Mielestäni olympialaiset ovat urheilukisat eivätkö olekin? Ratsastus on urheilua ja RANKKAA, kaikissa lajeissa ei vain kehity samat kehon alueet. Eikä urheilulajeja voi verrata niiden rankkuuden perusteella. Onhan curlingikin urheilulaji vaikka se on paljon kevyempää kuin ratsastus eikä kukaan kyseenalaista sitä. (vesipeto)

Kahdessa kommentissa (**Skotti** ja **mjau**) tuotiin esille Urheiluruutu ja Urheilukanava, jotka edustavat urheilun auktoriteettia. Kirjoittajan mukaan sen, mitä Urheilukanava näyttää, on oltava urheilua.

Ratsastus ei ole urheilua

Kyllä sitä urheiluruuduissa tulee.(Skotti)

No kyllä se ratsastaminen on urheilua kun esim.urheilukanavalla aina joskus näytetään ratsastusta ja urheilu-uutisissa on jotain ratsastus tuloksia. (mjau)

Kuten jo edellisessä luvussa totesin, kypäräkeskustelussa mainittiin muutamassa kommentissa vanhemmat, jotka pakottavat heidät käyttämään kypärää. Olen analyysissäni sijoittanut nämä kommentit auktoriteetin alle, koska kirjoittajat tekevät niin kuin vanhemmat haluavat heidän tekevän, joten heille vanhemmat edustavat auktoriteettia. Kirjoittajat **Hannu1** ja **hilppis** myöntävät kyllä itsekin, että kypärä käyttö on järkevää.

Kypärä päässä vai ilman?

Mutsi pakottaa, mutta kyllä sitä on muutenkin järkevää käyttää (Hannu1)

Käytän koska vanhempani pakottavat.

Tiedän, että sen pitäminen kannattaa, mut silti mä vihaan kypärää ! 😊(hilppis)

Uutiset olivat auktoriteettina vain yhdessä repliikissä.

Harry ei esiinny enää kutosen elokuvassa.

Mä kyl kuulin uutisista ettei Emma ole kahessa viimeisessä.(vegaani)

Aineistostani löytyi jonkun verran argumentteja, jotka vetosivat yleiseen tietämykseen ("kaikkihan sen tietää...") Auktoriteetin alle olen sijoittanut myös ne argumentit, jotka vetoavat suuren yleisön mielipiteeseen. Seuraavissa kypäräkeskustelun kommentteissa (**marjuska** ja **Hazard**) oletetaan, että suurin osa ihmisistä pitää kypärää typerän näköisenä.

Kypärä päässä vai ilman?

no en käytä. ihan vtun tyhmän näköstä ja kampaus menee pilalle. (marjuska)

Käyttäisin jos ei näyttäisi niin he-le-ve-tin tyhmältä. Ja en kuulisi kuittailua. Suosittelen silti käyttämään.(Hazard)

Näihin kommentteihin vastasi kirjoittaja **Mirabella** myös hyvin perusteellisesti.

Kypärä päässä vai ilman?

Käytän kypärää aina kun ajan pyörällä. Mielestäni on naurettavaa, että jotkut eivät käytä kypärää sen "rumuuden" takia, tai siksi että luulevat olevansa tosi kovia! On se vaan huvittavaa seurata ala-asteelaisia pyöräilijöitä, joilla kypärä roikkuu kiinni repun hihnassa. Siis kypärä laitetaan kotona päähän, sitten ajetaan vanhempien näkökentän ulottumattomille ja kypärä otetaan pois. Ihan tiedoksenne, että tuolla tavoin ette osoita olevanne kovia. Osoitatte olevanne pelkureita ja vielä tyhmiä sellaisia, kun riskeeraatte henkenne, vain sen takia että saisitte kuulua siihen kovien jätkien/mimmien kerhoon tai ette joutuisi kuulemaan pilkkahuutoja. Ne jotka käyttävät kypärää ovat niitä oikeesti "kovia." He eivät seuraa muiden esimerkkiä vaan tekevät oman päänsä mukaan ja siten myös suojaavat päänsä, pilkasta piittaamatta. (Mirabella)

Myös Harry Potter -keskusteluissa oli muutamia (**Ron W** ja **pikkumyy**) "kaikkihan sen tietää" -argumentteja. Nämä argumentit ovat arkielämässä tavallisia, mutta eivät kovin vakuuttavia.

<p>Harry ei esiinny enää kutosen elokuvassa.</p>
--

Ei Daniel tietenkään näyttele enää 6 elokuvassa kaikkihan sen tietää sitä paitsi ehkä jopa Rubertkin lopettaa... 🙄.(Ron W)

MIKÄ TEIHIN KAIKKIIN ON OIKEIN MENNY????!!!!!!??

Kaikkihan tietää SEN että daniel näyttelee siinä 6:ssa leffassa!!

alukshan ne oli vähän silleen että ei se ehkä ookkaan siinä

kutosessa mut eiks ne just julkistanu tiedon et kyl se sitki on siinä.....??(pikkumyy)

Auktoriteettiin vetoaminen oli siis aineistossani yleistä. Ne ovat tehokkaita argumentteja, koska yleensä väite voidaan konkreettisesti tarkistaa.

8.2.2 Kertomus argumenttina

Routarinteen tutkimuksen mukaan (1995) lapset argumentoivat kertomusten avulla. Kertomuksella ilmaistaan oma mielipide asiaan. Ensimmäiseen kertomukseen reagoidaan *toisella kertomuksella*, joka tuo esiin joko saman tai erimielisyyden ensimmäiseen kertomukseen. Myös aineistoni perusteella näyttäisi siltä, että lapset argumentoivat paljon kertomusten ja esimerkkien kautta. Kaikissa analysoiduissa keskusteluissa löytyi kertomuksia ja usein niillä perusteltiin omaa mielipidettä.

Tässäkin aineistossa kertomusta seurasi usein samantyyppinen toinen kertomus. Yksi kertomus poikii toisen, ja niin niistä muodostuu kertomusten sarja. Usein kertomuksissa tulee esille myös syy–seuraus -suhde. Jostakin tapahtumasta on seurannut kirjoittajalle jotakin hyvää tai pahaa. Sen mukaan kertoja argumentoi joko asian puolesta tai sitä vastaan.

Ratsastuksen urheilumaisuutta perusteltiin monessa puheenvuorossa omalla kokemuksella. Kertomuksen päähenkilönä oli tässä keskustelussa usein kertoja itse. Kertomuksen taustalla oli ratsastuksesta seurannut konkreettinen fyysinen lihaskipu tai hikeentyminen, jolloin nämä argumentit olisi voinut sijoittaa myös tosiasioihin vetoaviin argumentteihin. Olen sijoittanut tähän ryhmään ne argumentit, joissa oma fyysinen

kokemus on argumentin pääosassa. Kirjoittajat **timantti** ja **peikon poika** ovat saaneet lihaksensa kipeiksi ratsastuksen ansioista, joten he pitävät ratsastusta urheiluna.

Ratsastus ei ole urheilua

Itse ainakin huomaan jos on joku ratsastuskerta jäänyt välistä silloin kuin mennään pitkään kevyttä ravia, tuntuu pohkeissa. (timantti)

Kyllä se on urheilua. Joskus kun olen mennyt jollain rakettiratsulla/laiskimuksella on joku paikka aina kipeänä. 😊 (peikon poika)

Muutamissa puheenvuoroissa (**hezu, siivet, lumi**) ratsastuksen urheilullisuutta perusteltiin omalla kokemuksella hikeentymisestä ja kunnan kohoamisesta.

Ratsastus ei ole urheilua

Musta ratsastus on urheilua. Mulla on kokemusta. Menee pikkusenkin jästimmällä hevosella niin siinä kyllä tulee hiki.(hezu)

Todellakin on!

Miten minäkin olen joidenkin tuntien jälkeen ja aika useasti olenkin selkä turvaliivin alla vettä hikeä valuen ja kuoleman janossa! Niin urheilua kuin olla ja voi! (siivet)

Äh, noloja nuo, jotka väittää muuta. Olen itsekin ratsastanut vuoden joskus nuorempana, ja voin täysin rehellisesti sanoa, että se ei ollut helppoa ja kevyttä! Kiloja paloi kunnolla ja kunto nousi. En edes ollut kuin aloittelija, ja se oli rankkaa. Minua ärsyttää ne, jotka sanoo, ettei ratsastus ole urheilua. Ei ne ole itse kokeillut, ehkei uskalla tai sitten ei kiinnosta. Kiinnostuksen kohde löytyy sohvän pohjalta ja telkkarin äärestä (lumi)

Seuraavassa vuorossa kirjoittaja **chan** nostaa ratsastuksesta esille osa-alueita, kuten keyyen istunnan, jotka ovat fyysisesti haastavia. Argumentti perustuu omaan kokemukseen. Viestiä tehostavat tunneikoni sekä useat huutomerkki.

Ratsastus ei ole urheilua

Itse olen harrastanut ratsastusta jo lähes viisi vuotta ja tässä mielipiteeni: Ensimmäisenä vuonna ratsastus ei ole muuta kuin välillä urheilua, toisena vuonna lähes joka tunti ja siitä eteenpäin aina. Ratsastuksessa on mm. kevyt istunta jossa joudut seisomaan polvet paljon koukussa eli vähän kuin istumaasennossa ja samalla ohjaamaan. Kyllä minulla on ainakin joka tunnin jälkeen vähintään vain kuuma!!! 🤔(chan)

Myös kypäräkeskustelussa kertomuksilla oli suuri rooli mielipiteiden perustelemisessa. Monet keskustelijat olivat kokeneet läheltä piti -tilanteen pyöräillessään. He argumentoivat kokemuksiansa avulla kypärän käyttämisen puolesta.

Seuraavassa vuorossa kirjoittaja **setri** kertoo vaarallisesti tilanteesta, jossa ei kuitenkaan käynyt pahasti, mutta hän oli iloinen, että silloin oli ollut kypärä päässä.

Kypärä päässä vai ilman?

Henkilökohtaisesti minulle meinasi kerran käydä huonosti (yhdeksän vuotta sitten), kun kaaduin pyörälläni ja auto tuli juuri takaani. Onneksi se ei kuitenkaan törmännyt, ja minulla oli kypärä. Säikähdin kyllä aika lailla, ja niin säikähti autoilijakin.(setri)

Aineistossani oli muutama kommentti, joissa kirjoittaja kertoi käyttävänsä kypärää vanhempien pakottamana. Tässä kommentissa kirjoittaja **marie** on kuitenkin itse samoilla linjoilla vanhempiensa kanssa ja pitää kypärän käyttöä järkevänä asiana. Oman kokemuksensa kautta hän näkee myös mitä voi sattua, jos kypärä ei ole päässä.

Kypärä päässä vai ilman?

Kerran olin pyöräilemässä ja oli kypärä päässä ja sit katoin siinä taaksepäin ja samassa lensin ojaan pyörän kanssa ja mun ohta ois halennu ja iskeytyny siihen asfaltin reunaan mut kypärä oli päässä ja rikkoutu kyl melkein kokonaan. Oon n. 3-4 kertaa kaatunu nyt vuoden aikana ja siks äiti pakottaa mut pitämään kypärää, ja hyvä niin sillä oisin jo varmaan sairaalassa makaamassa vammaseena jos mulla ei ois ollu kypärää...Mä en tajuu miks jotkut ei voi käyttää kypärää, vaan sen takii koska niiden "hienot" hiukset menis pilalle. Joskus toivon että kaatuspa sekin pyörällä ku ei käytä kypärää ja tajuis sen et siinä voi käydä pahastikin(marie)

Kypärän puolesta argumentoitiin myös kertomusten avulla, joissa päähenkilö oli joku muu kuin kertoja itse. Näissä kertomuksissa toistuu sama vaaratilanne, mutta erona on se, että niissä kertoja ei ole itse kokenut tapahtumaa. Kirjoittaja **evelQ** on hyvin vakuuttunut kypärän käytön hyödyllisyydestä.

Kypärä päässä vai ilman?

Ei ole turha juttu, tiedän sen, sillä kerran eräs naapurini 2 -luokalla ollessaan oli menossa kouluun. Matkalla on sit semmonen kohta jossa on mutka maantiellä, ettei nää jos tulee auto. Se naapuri oli ajanut tien yli ja se auto oli sit tullu sieltä ja tytön päälle vaan. Onneks kypärä päässä (en tiä oliko vaan siks ku koulussa pakotetaan) mut pyörä ja kypärä meni säpäleiksi. Koskaan en oo nähny sitä ilman kypärää. Itse käytän enkä sitä häpeä.(evelQ)

Kirjoittaja **sol6** kertoo, kuinka on vaihtanut kantaansa kypärän käytöstä kaverilleen sattuneen onnettomuuden myötä. Ennen hän käytti kypärää vain pakosta, mutta nyt omasta halustaan. Tässä kertomuksessa on vastakkainasettelua, joka tehostavat argumenttia.

Kypärä päässä vai ilman?

Ennen käytin kypärää VAIN koska äitini pakotti. Sitten kuitenkin kaverilleni sattui ikävä onnettomuus ja kypärä suoja siinä, ettei se kuollu!

Siinä kävi silleen että se pyöräili suojatien yli ja auto tuli täysiä sitä päin. Se auto kaato sen ja jos sillä ei ois ollu kypärää, se ois kuollu tai saanu vähintäänkin tosi pahan kallomurtuman. Mutta nyt se selvis rikkinäisellä pyörällä ja lievällä jollain mikä murtuma se nyt olikaan... No, kuitenkin, repikäää siitä! (sol6)

Kypäräkeskustelussa on myös kypärän käytön vastaisia kommentteja, mutta niissä kaikissa vedotaan ulkonäkösyihin. Olen sijoittanut ne argumentit joko yleisen mielipiteen alle auktoriteetteihin tai ihanteeseen vetoaviin argumentteihin.

Varastaminen-keskustelussa omilla kokemuksilla varastamisesta argumentoitiin varastamisen puolesta ja vastaan.

Kirjoittaja **birdy** pohtii varastamisen olemusta oman kokemuksensa kautta. Häneltä on varastettu asioita ja hän on sitä mieltä, ettei varkauteen syyllistyneeseen voi luottaa. Hän näkee varastamisen aiheuttavan ongelmia ja pahaa mieltä.

Varastaminen, anteeksi-
antamaton asia?

Mun yksi entinen kaveri oli varastanut multa kaikkia pikku esineitä ja jopa mun isoäidin kultakorun joka on korvaamaton! Monta kertaa yksi levyäni on ollut hänellä ilman lupia! Sain kyllä onneksi tavarani takaisin eikä siitä syntynyt mitään poliisiasiaa mutta korvaukset ne antoi!

Ymmärrän jos on ikäänkuin tauti jolloin on pakkomielle varastaa mutta miksi jotkut kaverit varastavat kalliita ja rakkaita asioita. Se johtaa vaan ongelmiin ja riitaan, sillä mä en ainakaan varkasiin luota! (birdy)

Varastamista puolustettiin myös omalla kokemuksella. Kirjoittaja **saint** katsoo, että on varastaminen on periaatteessa väärin, mutta itselleen hän oikeuttaa sen, silloin kun häntä on loukattu. Hän ei pöde huonoa omatuntoa varastamisesta, joten jatkaa varastamista isältään.

Varastaminen, anteeksi
antamaton asia?

Itse varastan omalta isältäni rahaa, satunnaisesti lounaseteleitä ynnä muuta sellaista. Rahaa saatan napata mukaani 1-25 euroa. Tiedän sen olevan väärin ja sitä rataa, mutta jotenkin sitä on pakko jatkaa. Yleensä vien niitä rahoja sen jälkeen kun olen riidellyt isän kanssa ja se on loukannut mua jotenkin. Jaa, että miltä tuntuu? Ei itseasiassa mitään. Sen kuin kävelen isän takin luo, kaivan lompakon takin sisästä, tarkastelen isän rahatilannetta, nappaan rahat ja menen tekemään jotain tavallista.(saint)

Tämä kertomus poiki toisen kertomuksen, josta Routarinne (1997) myös puhuu. Toisen kertomuksen kirjoittaja kertoo samasta asiasta kuin edellinen kirjoittaja. Tässä kirjoittaja osoittaa toisella kertomuksella olevansa samaa mieltä asiasta. Myöskään kirjoittaja **aave** ei ilmeisesti näe varastamisessa mitään väärää. Niin kauan on oikein varastaa, kunhan ei jää kiinni.

Varastaminen, anteeksi
antamaton asia?

Komppaan Saintia, omalta faijalta vien rahaa. Tavaks jäänyt ja vaikka olis omaakin niin turhan usein menen kuitenkin sen lompakosta hakemaan. Välillä pitää valehdella aika raskaasti jos katoaa liikaa kerralla, mut kyllä se sen verran omaan tyttärensä luottaa. mm. Ja joo kerran viidennellä pöllittiin hiuslakkaa enkä vielääkään ymmärrä miks.(aave)

Keskustelija **nara** reagoi näihin kertomuksiin kyseenalaistamalla kirjoittajien moraalien. Hän vetoaa omatuntoon ja pitää varastamista alhaisena touhuna. Hän ei oman kertomuksensa mukaan ole itse varastanut koskaan.

Varastaminen, anteeksi
antamaton asia?

Paremmalla omatunnolla saisitte rahat isiltänne, kun pyydätte kauniisti perustelujen kera. Mitä järkeä varastaa, kun tuollaisia pieniä summia saa lienee jokainen kunnon perusteluilla "iskä, saanko mä 10 euroa et voin vuokrata leffan ja

ostaa vähän karkkia?"-tyyliin.

Itse en ole ikinä varastanut, alhaista touhua. (nara)

Meikkikeskusteluissa argumentoitiin meikin käyttämistä vastaan omalla kokemuksella. Kirjoittaja **minivadelma** näkee meikin liiallisella käytöllä epätoivottavia vaikutuksia. Hän vahvistaa näkemystään ottamalla esimerkin omasta koulustaan.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

Kröhöm. Useimmat pikkuteinit eivät osaa meikeillä korostaa mitään piirteitä, vaan tuhoavat sekä kauniit että vähemmän kauniit piirteet maalaamalla koko pärstän umpeen. Monet meidän koulun pikkuteinit käyttävät esimerkiksi niin paljon luomiväriä, että näyttää lähinnä mustalta silmältä. (minivadelma)

Myös tämän kertomuksen jälkeen syntyi toinen kertomus, jossa aihe ja näkökulma ovat aivan samat. Kirjoittaja **Quantum** yhtyy edelliseen ja perustaa mielipiteensä sille, että hänen kokemuspiirissään tytöt käyttävät liikaa meikkiä. Tämä argumentti voitaisiin sijoittaa myös ihanteeseen vetoaviin argumentteihin, koska kirjoittaja pitää luonnonkauneutta ihanteena.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

Mä oon nähny niin paljon ylimeikattuja lissuja meidän koulussa ja olen yhtä mieltä minivadelman kanssa että luonnonkauneus on parhain 😊 (Quantum)

Kertomusten avulla argumentoitiin aineistossani 34 kertaa. Kertomukset ovat toiseksi suurin luokka aineistossa. Sen lisäksi monissa muuhun luokaan sijoitetuissa kommentteissa oli kertomusten piirteitä. Kertomusten suurta määrää selittää se, että ne kuuluvat arkikeskusteluun ja ovat näin luonnollinen tapa lapselle saada äänensä kuuluviin. Kertomuksia ei saisi vähätellä, koska kuten Fox (1989) toteaa, kertomukset ovat lasten – ja myös aikuisten – tapa argumentoida. Kuulluksi tuleminen antaa kertojalle tunteen siitä, että hän on tärkeä ja hänen mielipiteellään on merkitystä.

8.2.3 Tosiasioihin vetoavat argumentit

Tosiasioihin perustuvat argumentit ovat hyvin yleisiä aineistossani. Tämä tekniikka esiintyy yhteensä 29 kertaa. Usein tosiasioihin vetoavat argumentit voitaisiin määritellä myös syy–seuraus-argumenteiksi. Analyysissäni olen sijoittanut tähän ryhmään ne argumentit, joissa vedotaan konkreettisiin tuloksiin tai tapahtumiin mitä kyseinen asia aiheuttaa. Taustalla on ajatus, jonka mukaan kyseiset tapahtumat voidaan tarvittaessa tieteellisesti todistaa. Aineistossani vedottiin esimerkiksi lihaksien kehitykseen ratsastuksen urheilullisuuden puolustamisessa.

Ratsastus ei ole urheilua

Ratsastus ON urheilua ,vaikka se ei siltä näytäkään! se on raskasta käyttää siinä pohkeita ja siinä kasvaa lihasvoima!½”(seOn)

Eikö siinä ainakin syvät vatsalihakset kehity? No eli on.(Zimpa)

Kommentteja löytyi ratsastuksen urheilullisuudesta puolesta ja vastaan. Väittelyssä kiisteltiin siitä, mitä ratsastuksessa oikeastaan tehdään. Istutaanko siinä vain hevosen selässä vai vaaditaanko hevosen ohjaamisessa fyysistä voimaa ja kuntoa?

Ratsastus ei ole urheilua

Kyl se on, koska siinä tehdään muutakin kuin istutaan 😊(earth)

Minusta se ei ole urheilua, koska siinä vaan istutaan satulassa.

Ja jotkut sanoo, että siinä tehdään muutakin, kun istutaan satulassa.

Mitä muuta? Sanotaan, että "ptruu heppaseni, pysähdy" ja kopautetaan kantapäällä hevosta. (Semu)

Öööh... Ratsastus on urheilua. Tuossa ekalla sivulla joku sano että "Kädet jäykkänä"..

Tjaah... Ratsastuksessa heppa ei liikkuis mikkää jos siellä satulassa ei tehtäis mitään. Eli se on urheilua. (värikäs)

Muutama keskustelija erittelee ratsastuksen eri toimintoja, kuten kevennystä, laukkaa, ravia, joissa vaaditaan ratsastajalta lihasten käyttöä ja fyysistä kuntoa. Nämä argumentit ovat vakuuttavia, koska ne antavat kirjoittajastaan asiantuntijamaisen kuvan.

Ratsastus ei ole urheilua

Ratsastus nimeenomaan on urheilua. kyllähän ravissa kevennetään ja laukassa istutaan kyytyistunassa.(-jade-)

Urheiluhan se on!se ottaa hevosilla ja ihmisellä sillä pitäähän siinä käyttää pohkeita kun yrität saada hevosen väistämään,raviin,laukkaan jne.:)ei se ratsastus onnistu jos istut vaan selässä.koitapppa vielä sitten pysyä kyydissä kun istut vain selässä etkä tee mitään ja hyppäät metrin esteitä niin ei onnistu!!(epeli)

Ihan tiedoks vaan että satulassa ei "vaan istuta"!!! Oon ratsastanu 4vuotta ja mulla on oma poni. Ei satulassa Voi vaan istua, sillä esim. Esteillä täytyy olla kevyessä istunnassa ja myöditä, ja muutenkin pitää ravissa keventää ja laukassa olla mukana (täytyy ravissa ja käynnissäkin), varsinkin laiskoilla hevosilla.

RATSASTUS ON URHEILUA!!!!!!!!!!!!!!! (chili)

Keskustelija **Romera** lisäsi hevosurheiluun myös tallityöt, jotka ovat fyysisesti rankkoja ja kuuluvat olennaisena osana ratsastukseen. Kirjoittajan kommentista paistaa kokemuksen tuoma varmuus.

Ratsastus ei ole urheilua

*Joo ette tiää mitää jotka luulette et ridaus ei oo liikuntaa.. 🤔Se on rankkaa hommaa eikä se ole pelkkää selässä olemista!Hevosta pitää hoitaa,ruokkia,putsaa karsina se on KOVAA hommaa varsinki jos on monta hevosta,siinä menee koko päivä!! 🤔🤔🤔🤔
Mä jos joku tiään koska oon ratsastanu koko ikäni ja hoitanu hevosii ku meillä on niitä kotona!! 🤔" (Romera)*

Ratsastus on urheilua. Ihmiset, jotka eivät säännöllisesti ratsasta, eivät voi sanoa että se ei olisi urheilua. Siinä vaaditaan kuitenkin aika kovaa kuntoa. 🤔🤔🤔(Lectura)

Ratsastuskeskustelussa saatiin, siis monenlaisia tosiasioihin perustuvia argumentteja siitä, että ratsastus on fyysisesti haastavaa ja niinpä sen katsottiin olevan urheilua.

Kypäräkeskustelussa vedottiin useasti siihen tosiasiaan, että kypärä voi suojata kuolemalta. Monissa kommenteissa otettiin kantaa myös kypärän ulkomuotoon ja siihen, miltä kypärän käyttäjä näyttää.

Kypärä päässä vai ilman?

Mä käytän kypärää koska se voi suojata jopa kuolemalta. (Sporty)

*En todellakaan ymmärrä mitä noloa on käyttää kypärää.
Ei siinä ole mitään noloa, jos haluaa turvata itsensä.
Monien ihmisten henki on pelastunut kypärän ansiosta. (tea)*

Kirjoittaja **Emma C** vetoaa siihen elämän tosiasiaan, että vaikka itse osaisi ajaa hyvin ja turvallisesti, liikenteessä voi kuka tahansa tehdä virheitä.

Kypärä päässä vai ilman?

Ehdottomasti kypärän käyttö on hyvä asia ja tarpeellista. Niillä, jotka eivät käytä kypärää sen takia että se on muka rumaa, ei kyllä ole siellä pääkopassa paljoa suojelemisen arvoista sitten. Itse käytän kypärää enkä sitä häpeä, sillä vaikka omaan ajotaitooni luotankin, ei sitä ikinä tiedä, tuleeko joku auto päälle vai ei. (Emma C)

Yleinen mielipide tuntui olevan se, että kypärää käyttävä näyttää tyhmältä, mutta monet kertoivat käyttävänsä siitä huolimatta kypärää, koska se voi pelastaa hengen. Myös kirjoittaja **tatami** oli sitä mieltä.

Kypärä päässä vai ilman?

Käytin pienenä kypärää pyöräillessä ja luistellessa, nykyään luistelussa käytän kypärää vaan koulussa ku on pakko. Sain olikse perjantaina äidin kaa uuden kypärän, ja pyöräillessä käytän EHDOTTOMASTI kypärää. Haluun suojata pääni. Mä näytin mun vanhas (nyt pieni) kypäräs tyhmältä, mut aattelin et mitä välii, se on mun pään puolest. (fantasia)

Pyöräillessä vain tyhmät ei käytä kypärää. Yleensä kun nuorilta kysytään, että miksi et käytä kypärää niin vastaus on selvä: "Kuka sellasta tyhmän näköstä pottaa pitäis päässä?" Kypärän käyttö on oikeasti todella halpa henkivakuutus ja se kannattaa. Kypärää ei pidä hävetä, sillä mieluummin olet järkevä ja pidät henkesi kun se, että näytät mukamas coolilta ja tapat itsesi. (tatami)

Tosiasiat voivat olla kuitenkin hyvinkin tulkinnanvaraisia, koska esimerkiksi esteettisiä asioita on vaikea tieteellisesti todistaa. Meikin käytöllä kaunistuminen on enemmän mieltymyskysymys kuin tieteellinen tosiasia. Jotkut perustelivat meikin käyttöä sillä tosiasialla, että oikein käytettynä meikin tehtävänä on rajata ja vahvistaa luonnollisia piirteitä.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

Meikillä, korostetaan oikeasti kasvosi kauniita kohtia. esim silmät: jos rajaat silmäsi, jotkut huomaavat kuinka ihanat silmät sinulla on. poskipunalla näytät kuinka kauniit posket sinulla on. huulipunalla näytät miten ihanat huulet sinulla on.(rambo)

Myös meikin käyttöä vastaan argumentoidaan tosiasioilla, kuten rahanmenolla ja turhuudella (**sunny** ja **maikki**). Kiistämätön tosiasia on kuitenkin, että meikkeihin kuluu rahaa ja ilman niitäkin voi elää.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

*Itse en oikeastaan ymmärrä meikin käyttöä. Minä kierrän kaikki meikit kaukaa jos huulirasvaa ei lasketa. 😊
Enhän minä meikkejä vastaanakaan ole, muttei niiden käyttö ole tarpeellista. Meidän luokalla tyttöjä on 14 ja 8 niistä käyttää meikkiä ja olemme kuudennella.)(sunny)*

Heijj! 😊

Vastaan tähän vaikka olenkin tyttö...

Mä ite tykkään niistä pojista jotka tykkää niistä tytöistä jotka EIVÄT meikkaa. Itse en meikkaa koskaan! Minusta se on turhaa. Menee vaan rahoja meikkeihin ja paljon meikkaavista voi saada käsitteen että meikkaaja pitää itseään rumana ja yrittää meikillä kaunistaa itseään. Minä ainakin olen tyytyväinen ulkonäkööni. Tietenkin aina yleensä löytyy jotain mitä voisi korjata mutta kyllä tämäkin kelpaa. Ja olen 12-vuotias jos se nyt kiinnostaa. (maikki)

Lisäksi kirjoittajan **maikki** mukaan meikkiä ei tarvitse käyttää, jos on itse tyytyväinen ulkonäköönsä. Hänen mielestään meikin käyttäminen on turhaa rahan tuhlausta.

8.2.4 Ihanteeseen vetoaminen

Kuten jo edellisessä luvussa totesin kauneuteen ja esteettisiin asioihin on vaikea vedota tieteellisesti todistetuilla argumenteilla. Olenkin määritellyt nämä ihanteeseen tai hyveeseen vetoavat argumentit omaksi luokakseen. Ihanteeseen vedotaan aineistossani 12 kertaa. Monissa kommentteissa heijastuu filosofisia ajatuksia kuten ”todellinen kauneus” tai ”sisäinen kauneus”.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

Jos nyt pelkän ulkonäön perusteella pitää antaa jokin yleisarvio, niin luonnonkauniista pidän huomattavasti enemmän. Ei meikeillä saavuteta koskaan todellista kauneutta.(Bushko)

Kirjoittaja **dino** näkee ulkokuorta tärkeämpänä ihmisen sisäisen kauneuden.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

Mul on ihan sama onks se natural vai meikkaaja mut sisin on tärkein(dino)

Kirjoittaja **PiiQ** näkee kauneuden sekä luonnonkauniissa että meikatuissa naisissa. Meikki tekee naisista hänen mukaansa naisellisempia. Hän toteaa kuitenkin, että nainen voi olla yhtä kaunis meikin kanssa tai ilman. Hänen kommentistaan välittyy ajatus, että ihminen voi olla sisäisesti kaunis, olipa hänellä sitten meikkiä tai ei. Kirjoittaja **merikonna** taas pitää luonnonkauneutta ihanteena ja myöntää, jopa halveksivansa liiallista meikkaamista.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

Natural on aina plus mut osalle meikki sopii paremmin. eniten ihailen niitä jotka tulee toimee molempien kaa. on ihan kiva tietää miltä toinen "oikeesti" näyttää mut musta meikki tekee naisista aina naisellisempia, kunha ei oo niiden orja. Itelle tyttöystävä on aina yhtä kaunis meikillä tai ilman (PiiQ)

Eli luonnonkauniita ihailen ja arvostan todella korkealle, liikaa meikkaavia usein jopa halveksin. Olen siis 16-vuotias kuten tulikin jo mainittua. (merikonna)

Kommentointi voi olla toisinaan hyvinkin kärjistettyä. Kirjoittaja **Isoveli** ei voi ymmärtää miksi nainen ei saisi meikata. Hän vastustaa liiallista meikin käyttöä, mutta hänen mielestään naisen ulkonäkö on tärkeä asia ja naisella on oikeus kohentaa omaa ulkonäköään. Hän vastaa hyvinkin aggressiivisesti ja syyttävästi aikaisempiin kommentteihin.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

Meikkaaminen on kieltämättä haastavaa. Tytöt, joilla on kaksi millia puuteria kasvoissa ja rautaa pärsstä täynnä ovat mielestäni vastenmielisiä. Varsinkin jos he ovat jo valmiiksi rumia. Mutta jos meikkaa HYVIN ja HILLITYSTI, lopputulos voi olla perin kiihottava. 😊

Te rumat nössöt sönnkäätte 'sisäisestä kauneudesta'. Jumalan edessä ihmisen ulkonäöllä ei ole merkitystä, mutta täällä maan päällä sillä on. Seksuaalisuus on erittäin vahva voima ihmisessä! Jotkut teistä snadeista ette sitä ehkä vielä ymmärrä, mutta näin on "närhen munat", niin sanoakseni. Sisäisellä kauneudella ei ole mitään väliä alussa, koska mies katsoo aina kasvoja, kauniit kasvot ovat plussaa. Takamusta, hyvä perä on erittäin viehättävä. Ja tietenkin rintoja, joita on hyvä puristella... Heh, tuo meni jo överiksi, mutta kuitenkin. Mies tutustuu naiseen ulkonäön perusteella ja kiinnostuu. Seuraavaksi hän alkaa jutella. Pitää olla hyvät eväät, että pääsisi tähän -sisäiseen- vaiheeseen. Nainen on kaunis - enkä näe syytä miksei hän saisi sitä korostaa.(Isoveli)

Tällaisiin aggressiivisiin viesteihin vastataan keskustelupalstoilla nopeasti. Kirjoittaja **Isoveli** sai napakan vastauksen **pinokkiolta** omaan viestiinsä.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

*siis pitääkö niitten naisten jotka eivät ole kovin kauniita, joilla ei ole hyvää perää ja valtavia tissejä, olla ilman kumppania tukenaan tässä maailmassa?!
TÄMÄ MAAILMA ON NIIN PINNALLINEN JA TÄYNNÄ VÄÄRYTTÄ. (pinokkio)*

Erilaiset ideaalit ja mieltymykset herättävät luonnollisesti vahvoja tunteita, koska ne ovat jokaiselle niin henkilökohtaisia ja osa omaa persoonaa ja ajattelua. Juuri sen vuoksi eettisiä aiheita tulisi mielestäni pohtia kouluissa enemmän. Oppilaille avautuisi uusia näkökulmia asioihin ja he huomaisivat, että asioista voi ajatella eritavalla, mutta niistä voi keskustella.

8.2.5 Intuitions vetoaminen

Intuitions vetoavat argumentit olivat myös melko yleisiä aineistossani. Tekniikka esiintyi yhteensä 11 kertaa. Kertomusten tavoin ne voitaisiin luokitella myös ”minä itse”

-auktoriteettiin vetoaviksi argumenteiksi. Erottavana tekijänä pidän sitä, että intuition vetoavissa argumenteissa vedotaan omiin tuntemuksiin tai uskomuksiin.

Kirjoittaja **MissMad** ei käytä kypärää pyöräillessä, koska luottaa intuitiivisesti siihen, ettei hänelle tapahdu mitään. Hänen argumenttinsa ei perustu tosiasioihin vaan pelkkään oletukseen ja uskomuksiin.

Kypärä päässä vai ilman?

En käytä. eikä kukaan onneksi ees käske käyttämään.

Halpa henkivakuutus ehkä joo, mutta mä nyt vaan tyhminä ihmisenä luotan siihen etten kuitenkaan rynyä pää edellä mihinkään kivikkoihin ja halkaise päätäni. 8D (MissMad)

Kirjoittaja **Mattuli** perustelee kypärän käyttöä sillä, että hän tietää sen olevan järkevää. Olen sijoittanut sen analyysissäni intuition vetoavana argumenttina, koska kommentissa ei selitetä mihin tietämys perustuu. Kommentista välittyy sellainen viesti, että kirjoittaja vaan luottaa siihen, että kypärän käyttö on hyväksi hänelle.

Kypärä päässä vai ilman?

Käytän kypärää pyöräillessä ja luistellessa, koska tiedän sen olevan järkevää. (Mattuli)

Seuraavassa kommentissa kirjoittaja **kepardX** uskoo siihen, että sama näyttelijä jatkaa pääosassa seuraavassa Harry Potter -elokuvassa. Hänen argumenttinsa ei ole täysin intuitiivinen. Hänen uskomuksensa taustalla on päättely, joka rakentuu sille, että juoni on sama kirjoissa ja elokuvissa, joten näyttelijää ei voida vaihtaa. Hän ei ole kuitenkaan tarkistanut asiaa mistään lähteestä, joten kaikki perustuu hänen omiin päätelmiinsä.

Harry ei esiinny enää kutosen elokuvassa.

kirjat ja elokuvat on erilaisia mutta juoni on aina sama joten en usko että harry ei ole kutos elokuvassa (kepardX)

Kirjoittaja **Bambino** perustelee intuitiivisesti, että sopivan verran meikkiä on kaikista paras ratkaisu. Hänen kommenttinsa pohjautuu ainoastaan omaan tuntemukseen. Kauneus asioissa intuitiivisilla argumenteilla on kuitenkin merkitystä ja ne ovat uskottavia. Jokainen päättää kuitenkin lopulta itse mikä on kaunista ja mikä ei.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

Uskoisinpa, että kultainen keskitie olisi paras, näin tyttönäkökulmasta. (Bambino)

Intuitioon ja omiin uskomuksiin perustuvat argumentit eivät ole yleensä kovin vakuuttavia. Joitakin asioita ei pystytä tieteellisesti tutkimaan, eikä todistamaan, jolloin ei jää muuta vaihtoehtoa, kuin kuunnella itseään ja tehdä päätökset sen tiedon pohjalta.

8.2.6 Vertailun avulla argumentointi

Vertailun avulla argumentoitiin seitsemän kertaa aineistossani. Vähäinen määrä voi osaltaan johtua keskustelujen aiheista. Siihen voi vaikuttaa myös luokitteluperusteeni. Joissakin kommentteissa on käytetty vertailua osana muuta argumenttia, mutta olen sijoittanut sen analyysissäni toiseen luokkaan. Eniten vertailulla perusteltiin meikkikeskustelussa.

Ratsastuskeskustelussa jossakin kommentteissa vertailtiin eri lajeja keskenään ja haettiin sitä kautta näkökulmaa ratsastuksen urheilullisuuteen. Kirjoittaja **Heidi Fani** ei pidä

ratsastusta urheiluna, koska muut lajit ovat hänen mukaansa paljon raskaampia. Hänen argumenttinsa perustuu vertailuun eri urheilulajien välillä.

Ratsastus ei ole urheilua

.Jouksu, pesäpallo, jalkapallo, sähly, jääkiekko yms. ovat huomattavasti rankempia lajeja. Eikä selkä suorana pitäminen oo urheilua. Samoin "käden jäykkänä" pitäminen EI oo urheilua. Vai onkos joku "hulluheppafani" toista mieltä? Et :P (Heidi Fani)

Meikkikeskustelu tuotti useita kommentteja, joissa pohdittiin kauneuden eri asteita. Kauneudentaju on henkilökohtainen, toiset pitävät meikkiä kauniina ja toiset eivät.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

Kyllä luonnonkaunis on aina minun mielestäni paljon kauniimpi kuin joku meikkipelle. Tietysti poikkeuksiakin on. Jos osaa meikata huomaamattomasti, se on lieventävä asianhaara. Useimmat pikkuteinit eivät kuitenkaan osaa meikata, vaan esim. luomivärin liiallinen käyttö saa monet näyttämään siltä että silmä on mustana. (pecsu)

Seuraavissa kommentteissa **anakonda** ja **kzuumi** päätyivät vertailussaan kultaiseen keskitiehen. Ei liikaa, mutta hieman meikkiä, niin hyvä tulee.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

mikään meikkipelle ei oo hyvä ja jos pikkusen on nii ei se haittaa joten kultainen keskitie o paras (kzuumi)

Keskitie tosiaan on ainakin tässä asiassa varsin hyvä vaihtoehto mielestäni. Liika on liikaa, mutta ilmankin on ihan ok, joten vaaka kallistuu vähän enemmän sinne pienen meikkimäärän puolelle, tämäkin kyllä vähän riippuu ihan henkilöstä. (Anakonda)

Meikkikeskustelussa, kuten myös ratsastuskeskustelussa, vertailu perustuu vertailuasteeseen (vähän, liikaa, rankempi). Mikkosen (2008, 124) mukaan vertailun tekeminen on tärkeä osa analyttistä ajattelua.

8.2.7 Ristiriitaisuuden osoittaminen

Olen analyysissäni sijoittanut tähän ryhmään argumentit, joissa selvästi osoitetaan, että esitetyn asian ja todellisten tapahtumien välillä on ristiriita. Ristiriitaisuus on esimerkiksi seuraavassa kommentissa siinä, että lihakset eivät voi kipeytyä itseksensä. Ratsastuksen on pakko olla urheilua, koska muutoin ei voisi selittää kipeytyviä lihaksia. Kipeytyvät lihakset ovat ristiriidassa esitetyn väitteen kanssa, jolloin alkuperäinen väite hylätään ja voidaan sanoa, että ratsastus on urheilua.

Ratsastus ei ole urheilua

hmmm... siskoni käy ratsastamassa ja aina kun tulee kotiin hänellä on jalat kipeet sen on pakko olla urheilua miksi muuten siinä lihakset kehitty??? (iso O)

Seuraavassa kommentissa argumentoidaan omalla kokemuksella. Ristiriita tulee siitä, että kirjoittaja **Saint** on laihtunut ratsastusleirin aikana 5 kiloa. Hänen mukaansa tilannetta ei voi selittää muulla kuin kovalla fyysisellä rasituksella.

Ratsastus ei ole urheilua

*Kyllä se ratsastus on urheilua. Ite oon sitä 4 vuotta harrastanu joten enköhän tiedä asiasta paremmin kuin ne jotka eivät ratsasta.
Ja niille, jotka väittävät vielä että ratsastus ei ole urheilua: Laihduin ratsastusleirin aikana noin 5 kiloa. Miten selitätte tämän? (Saint)*

Kirjoittaja **Peikon poika** esittää ristiriidan siinä, että ratsastuksessa tarvittavissa asennoissa ei voi olla muutoin kuin käyttämällä lihaksia aktiivisesti. Hän esittää, että olemalla rentona ja tekemättä mitään hevosen selässä ei voi ratsastaa.

Ratsastus ei ole urheilua

Mietippä sitä sitten ku istut siellä oikein(jalat rentoina, mutta niistä pitää silti saada tukea. kädet kannettuina, ei siis saa olla mitenkään levossa, ohjat tuntumalla, eli et pidä niitä lötköinä, selkä suorana yms). Se on vaikeampaa kun luuletkaan 🤪kokeileppa ite alottaa ratsastus ja tuu sitten kysyteen että miten siel muka urheillaan ;>

vai osaatko muka jo kevyessä istunassa(=#&%£\$!* ylös satulasta esteen ajan) olla jaloilla jännittämättä? 😊 (Peikon poika)

Ristiriitoihin vetoaminen oli aineistossani harvinaista. Aineistossani tämä tekniikka esiintyi vain neljässä puheenvuorossa.

8.3 Kooste keskusteluista

Jokainen keskustelu muodostaa omanlaisensa polun. Osalle keskusteluista oli ominaista etenevä tyyli, jossa ei viitattu kovinkaan usein edellisiin puheenvuoroihin vaan kerrottiin vain oma kanta asiaan. Toisissa keskusteluissa taas lainattiin edellisten kirjoittajien repliikkejä ja kommentoitiin niitä. Näin ollen keskusteluihin muodostui muutaman ihmisen kesken kommenttijojoja, jotka poikkesivat keskustelujen yleislinjasta.

Aineistoni perusteella näyttäisi siltä, että samantyylliset argumentit seuraavat toisiaan. Kertomusta seuraa usein kertomus ja auktoriteettiin vetoavaa argumenttia toiseen auktoriteettiin vetoaminen. Samaan aihetta on järkevää argumentoida samanlaisella keinolla. Selitystä voi hakea myös siitä, että kertomus aktivoi muistista omia kokemuksia samasta aiheesta. Argumentoinnilla pyritään perustelemaan asia uskottavasti. On tehokasta käyttää samaa tekniikkaa, mutta pyrkiä kumoamaan toisten argumentit esittämällä parempia argumentteja.

Osa keskustelijoista ilmaisi oman mielipiteensä, mutta ilman perusteluja. Analyysissäni sijoitin nämä omaksi ryhmäkseen. Mielipiteitä ilman perusteluja esiintyi aineistossani 40 kertaa. Niissä kaikissa tuli kirjoittajan kanta asiaan hyvin selville, mutta niistä puuttuivat argumentit antamaan mielipiteelle tukea. Esimerkkeinä kirjoittajat **heppahirmu**, **roni** ja **Nicko**, joilta löytyi selkeät ja napakat mielipiteet asioihin.

Harry ei esiinny enää kutosen elokuvassa.

Harry on viimeisessä ja kuudennessa elokuvassa ja myös seitsemännessä!(heppahirmu)

Ratsastus ei ole urheilua

Ratsastus on urheilua - hevosille.(roni)

Kypärä päässä vai ilman?

Käytän kypärää!(Nicko)

Mielipiteiden ja argumenttien joukkoon mahtui erilaisia kommentteja, joihin ei sisällynyt minkäänlaisia argumentteja. Kommentteihin laskin täytesanat ja välikysymykset sekä henkilökohtaiset viestit kirjoittajien kesken. Niitä esiintyi aineistossa 105 kertaa. Osassa kommentteissa sivutaan jotain muuta kuin keskustelun aihetta. Muutamassa keskustelussa oli myös asiatonta kommentointia, johon moderaattori oli puuttunut välittömästi ja poistanut keskustelijat keskustelusta..

Niemi-Pynttari (2007) huomauttaa, että verkkokeskusteluissa se, joka vastaa viesteihin, koetaan läsnä olevaksi. Sen vuoksi toisten viestien tarkoituksena on vain muistuttaa muita kirjoittajan läsnäolosta. Toisaalta verkkokeskusteluissa viestiin vastaamattomuutta ei pidetä niin loukkaavana kuin kasvoittain tapahtuvassa keskustelussa.(Niemi-Pynttari 2007). Näin ollen osa kommentteista voi olla tarkoitettu vain läsnäolon merkiksi.

Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit?

Ootpas aika itsekeskeinen o_O (JC)

Harry ei esiinny enää kutosen elokuvassa.

HÄH HÄH HÄH???!!!!! Ei voi olla, kuka sitä sit näyttelee!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!(pumpuli)

Kypärä päässä vai ilman?

Oon joskus aina aatellu että tuliskohan kypärästä, joskus kuuminta muotia..? X D (kettutyttö)

Kysymyksenasettelu ja keskustelun aihe vaikuttavat havaintojeni mukaan argumentaation määrään ja valintaan. Eettisiä kysymyksiä (varastaminen) pohtiessa luonnollisinta on

argumentoida esimerkiksi kertomusten avulla. Estetiikan alueella on vaikea argumentoida muuten kuin yleiseen mielipiteeseen tai korkeampaan ihanteeseen vedoten.

Analysoidut keskustelut olivat keskenään hyvin erilaisia. Aihe, otsikointi ja siihen osallistuvat keskustelijat vaikuttavat siihen mihin suuntaan keskustelu alkaa rakentua. Epäselvä otsikointi johtaa sekavaan kommentointiin ja keskustelusta tulee näin rikkonaista.

8.3.1 Ratsastus ei ole urheilua

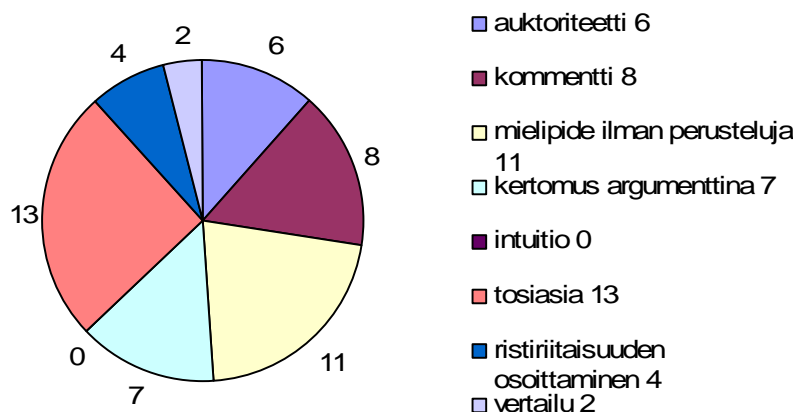
Ratsastuskeskustelu on luonteeltaan argumentoivaa keskustelua. Analysoimistani keskusteluista siitä löytyy eniten ja monipuolisinta argumentointia. Osittain se selittyy sillä, että keskustelun avaaja **tulitukka** pyytää suoraan ihmisten mielipiteitä asiaan.

”Ratsastaminen ei ole urheilua” Tollasta kuulin kerran terkan tunnilla opettajalta, kun piti listata urheilulajeja. Naurettiin opettajalle ja selitettiin, ettei ratsastuksessa oo kyse vaan istumisesta siellä satulassa. Meni kyllä suu tukkoon eikä tullu enään nipottamaan urheilulajeista meille.

Mitä mieltä te ootte? Siis ratsastus ON urheilua, mutta mielipiteenne silti?”(tulitukka)

Keskustelussa tuodaan esille eri näkökulmia ratsastamiseen lähinnä omien kokemusten ja kertomusten kautta. Muutamat repliikit vetoavat myös auktoriteetteihin kuten urheiluruutuun tai olympialaisiin. Keskustelussa pysytään hyvin aiheessa ja epämääräistä kommentointia on vähän.

"Ratsastus ei ole urheilua"

KUVIO 3. Ratsastuskeskustelun argumentit

Analysoituja vuoroja on yhteensä 51, joissa on kahdeksaa kommenttia lukuun ottamatta ilmaistu oma mielipide. Keskustelussa on esitetty mielipide ilman perusteluja 8 kertaa. Erilaisia argumentaatiotyylejä on käytetty monipuolisesti. Tosiasioihin vedotaan 13 puheenvuorossa, kertomuksella argumentoidaan 7 kertaa ja auktoriteettiin vedotaan 6 kertaa. Ratsastuksen urheilullisuutta perustellaan myös ristiriidan avulla sekä vertailulla.

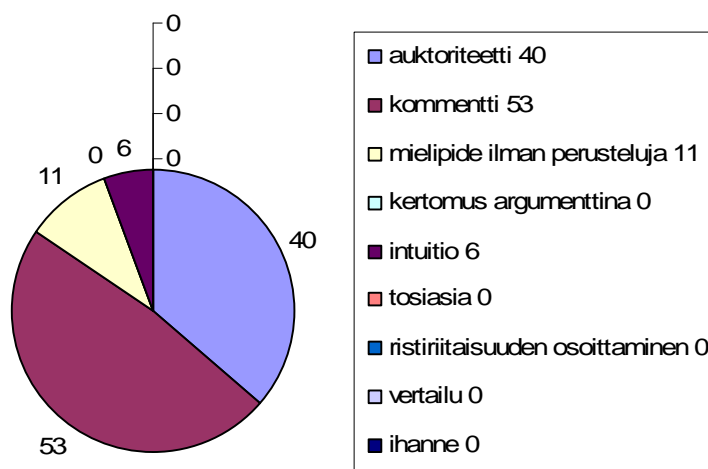
8.3.2 Harry Potter

Harry Potter -keskustelun avaaja **fani1** haluaa aluksi tietää mitä muuta ajattelevat siitä, että sama näyttelijä ei ole enää Harry Potterin viimeisessä osassa. Keskustelu kääntyy kuitenkin väittelyksi siitä onko tuo tieto totta vai ei. Keskustelijat esittävät eri lähteistä hankittuja todisteita näyttelijän jatkamisen puolesta ja vastaan. Osa keskustelijoista ottaa kantaa nimenomaan siihen, miltä näyttelijävaihdos tuntuu, joten suuri kommenttien määrä on ymmärrettävää tässä keskustelussa.

Musta ei oo yhtään kivaa kun Harry ei enää oo siinä kutosessa kun tulee se elokuva.. Siis tarkoitan et se ei oo siinä elokuvassa, mut kirjassa tietenkkin on. Onks teistä kivaa kun tulee joku muu tyyppi siihen vaan esittään?? Musta ei..(fani1)

Tämä keskustelu on pitkä. Vuoroja tässä keskustelussa on yhteensä 110, joista huudahdukset ja tunneikoneilla höystetyt kommentit muodostavat suuren osan. Tunneikonien laaja käyttö voi liittyä siihen, että fanit ovat yleensä idoliensa puolella täydellä tunteen palolla. Tässä tapauksessa Harry Potterin näyttelijään suhtaudutaan erittäin tunnepitoisesti. Puheenvuorojen sisällöstä ja tunneikonien suuresta käytöstä päätellen kyseessä ovat nuoret kirjoittajat. Osassa repliikeistä keskitytään vaan siihen, miten surullista on, jos sama näyttelijä ei enää ole viimeisessä elokuvassa.

"Harry ei esiinny enää kutosen elokuvassa..."

KUVIO 4. Harry Potter -keskustelun argumentit

Vaikka vuoroista noin puolet on pelkkiä kommentteja ja huudahduksia, keskusteluun sisältyy myös argumentoivia repliikkejä. Tämän keskustelun yleisin argumentointiluokka on ehdottomasti auktoriteettiin vetoaminen. Siihen on vedottu yhteensä 40 kertaa. Keskustelijat tukevat tietonsa ylemmistä tietolähteistä saatuihin tietoihin. He viittaavat

esimerkiksi lehtiin tai sivustoihin. Lähteet on yleensä merkitty selkeästi. Auktoriteetin lisäksi keskustelussa vedotaan intuitioon 6 kertaa.

8.3.3 Varastaminen

Keskustelun ”Varastaminen, anteeksiantamaton asia” avauspuheenvuoro on pitkä ja se sisältää jo itsessään kertomuksella argumentoinnin. Kirjoittaja **MissPinni** haluaa kuulla selityksen siihen, miksi ihmiset varastavat. Kirjoittaja ei luota varastaviin tuttaviiin, mutta lieventää kantaansa sanomalla, ettei kuitenkaan tuomitse varkaita. Hän pyytää muilta keskustelijoilta nimenomaan kertomuksia varastamisen kokemuksista.

Mua ihmetyttää miksi jotkut varastaa! Sehän nyt ei ketään ihmetytä, juu mutta silti!

Mun yksi entinen kaveri oli varastanut multa kaikkia pikku esineitä ja jopa mun isoäidin kultakorun joka on korvaamaton! Monta kertaa yksi levyäni on ollut hänellä ilman lupia! Sain kyllä onneksi tavarani takaisin eikä siitä syntynyt mitään poliisiasiaa mutta korvaukset ne antoi!

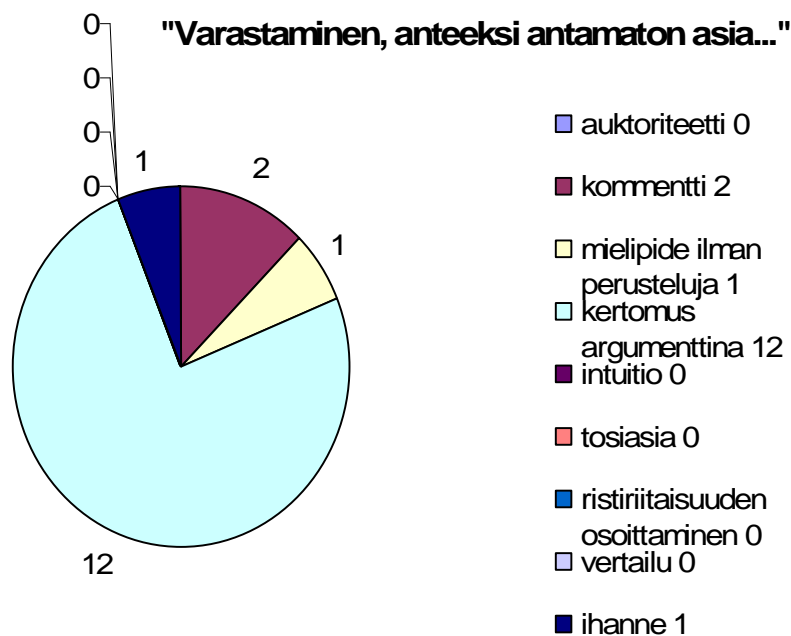
Ymmärrän jos on ikäänkuin tauti jolloin on pakkomielle varastaa mutta miksi jotkut kaverit varastavat kalliita ja rakkaita asioita. Se johtaa vaan ongelmiin ja riitaan, sillä mä en ainakaan varkaisiin luota!

Mä en oo varastanut muuta kuin jotain karkkeja omasta kaapista! 😞Mutta olisi kivaa jos joku kertoisi kokemuksesta jos on varastanut. Mä en tuomitse mutta olisi kiva tietää jos joku on varastanut niin miksi? Mutta se on hienoa jos kukaan ei kerro sillä silloin oletan ettei olla varastettu!

*Mut jos on jotain tollasta tai teiltä on varastettu niin kuuntelen mielelläni!
Kiitos muuten jos luit viestin! 😊(MissPinni)*

Tämä keskustelu on melko lyhyt, mutta se sisältää paljon kokemuksia varastamisesta sekä värikästä keskustelua siitä, onko varastaminen moraalisesti väärin vai oikein. Keskustelu pysyy hyvin aiheessa, mutta varsinaisia argumentteja siihen, miksi varastaminen koetaan vääräksi, löytyy vähän. Argumentit ovat kertomuksia eikä niissä vedota esimerkiksi auktoriteetteihin, kuten Jumalaan tai vanhempiin. Tämä voi selittyä sillä, että keskustelun aloittaja pyytää ihmisiltä omia kokemuksia asiasta ja niitä hän myös saa. Aihetta on siis perusteltu yleisesti sillä, että ei ole mukavaa jos itseltä

varastetaan. Muutamassa kommentissa tulee myös ilmi, että varastaminen omalta perheenjäseneltä voidaan hyväksyä.

KUVIO 5 Varastaminen, anteeksiantamaton asia -keskustelun argumentit

Keskustelussa argumentoitiin kertomuksilla, joita oli 12 puheenvuorossa. Sen lisäksi yhdessä puheenvuorossa vedottiin ihanteeseen.

8.3.4 Meikki

Meikkikeskustelussa otsikko (Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit: vain ja ainoastaan pojille!) on monen keskustelijan mielestä harhaanjohtava. Keskustelun avaaja **sini** haluaisi mielipiteitä ainoastaan pojilta, mutta otsikko houkuttelee puheenvuorojen mukaan nimenomaan tyttöjä. **Sini** haluaa tietää poikien mielipiteen siihen, onko meikatut tytöt vai luonnonkauniit kauniimpia.

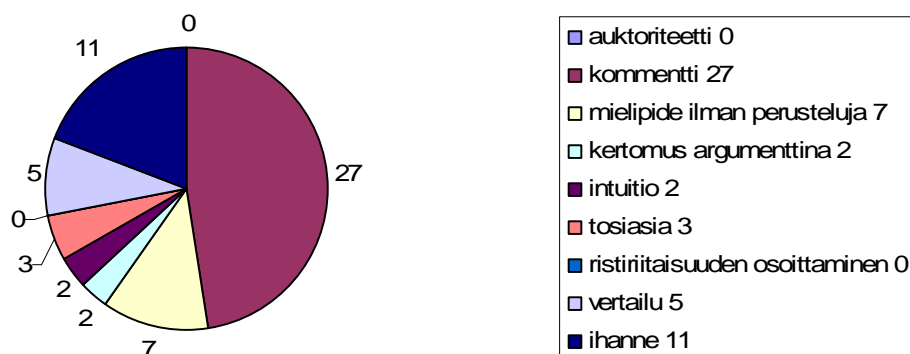
Kummista tytöistä pidätte enemmän, natural-vai meikatuista tytöistä?

Vastatkaa vain kummista pidätte. Tytöt älkööt vaivautuko!!!

Syy: Haluan vain tietää poikien mielipiteen. Itse meikkaan.(sini)

Keskustelussa on paljon kommentteja ilman mielipidettä tai perusteluja. Suurin osa kommentteista on muutaman ihmisen välistä sanailua. Muilta osin keskustelu pysyy kuitenkin melko hyvin koossa eikä lähde rönsyilemään. Siinä pohdiskellaan naisen kauneutta monelta näkökannalta. Argumentointi perustuu yleiseen kauneuden ihanteeseen tai hyveeseen. Päädyin analyysissäni siihen, että esteettisiä asioita voi olla vaikeata perustella muutoin kuin omalla intuitiolla tai suuremmalla auktoriteetilla, kuten filosofinen hyve: sisäinen kauneus.

"Meikatut tytöt vai luonnollisen kauniit"

KUVIO 6 Meikki-keskustelun argumentit

Vuoroja tässä keskustelussa on 57 ja niistä ihanteeseen vetoavia argumentteja on 11. Vertailun avulla argumentoidaan 5 kertaa ja tosiasioilla 3 kertaa. Kertomuksella ja intuitiolla on argumentoitu kahdessa puheenvuorossa.

8.3.5 Kypärä

Kypäräkeskustelussa aloituspuheenvuoro **tixu** on melko selkeä. Keskustelu pysyy hyvin aiheessa, ja keskustelun avaaja saa paljon haluamiaan kommentteja kypärän käytöstä

*Ketkä käyttää kypärää ja millä kriteereillä..?
Omasta tahdosta, vai pakottaako joku?
noloa vai 'halpa henkivakuutus'?
Ottakaa kantaa...!!(tixu)*

Keskustelussa on kertomuksia, joissa kerrotaan vaaratilanteista, joita on sattunut, mikäli kypärää ei ole käytetty. Mukana on myös sarkastisia ja humoristisia kommentteja.

no en käytä. ihan vtun tyhmän näköstä ja kampaus menee pilalle.(lauruska)

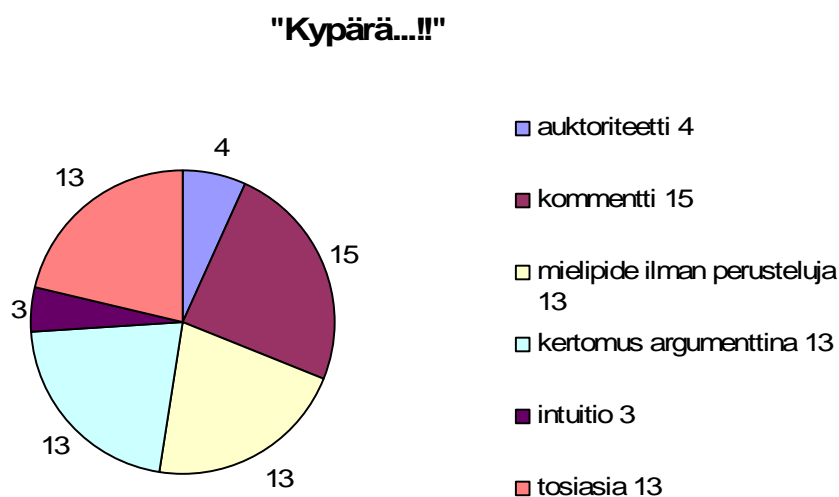
vastaus:

*^^menee se kampaus pilalle myös sillon, kun tulee auto päälle!^^*

Ite käytän aina kypärää 🤪(rotta)

Keskustelussa oli vuoroja yhteensä 61, joista argumentteja sisältäviä oli 33.

Kertomuksella ja tosiasioilla argumentoitiin 13 kertaa. Auktoriteettiin vedottiin neljässä ja intuitioon kolmessa puheenvuorossa.

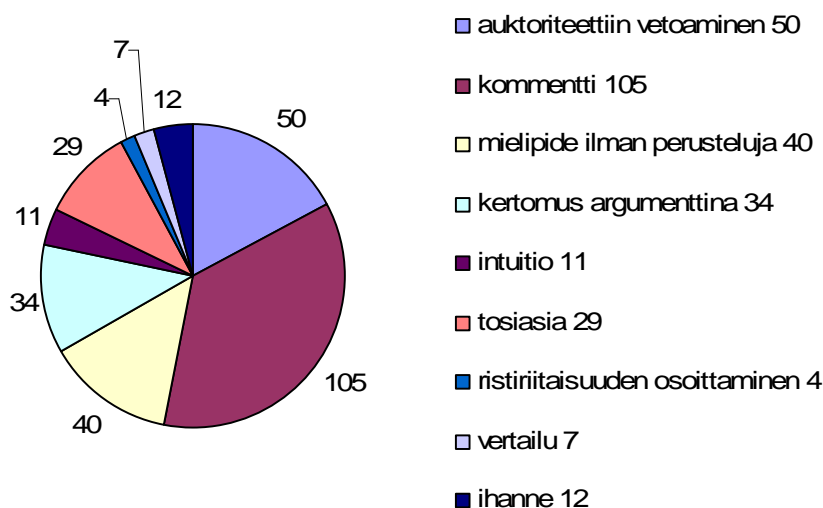

KUVIO 7. Kypäräkeskustelun argumentit

8.4 Yhteenveto analyysistä

Tutkielmani on tapaustutkimus, jossa on tarkoituksena analysoida aineistoa laadullisesti sekä määrällisesti. Analysoin aineistoni puheenvuorot ensin laadullisesti argumentaatioanalyysin avulla ja luokittelin ne argumentin sisällön mukaan. Erottelin puheenvuoroista kommentoinnit, mielipiteet ilman perusteluja ja argumentin sisältävät vuorot erilleen. Analysoin ja luokittelin argumentin sisältävät puheenvuorot ja lopuksi kokosin tiedot määrälliseen muotoon. Puheenvuoroja on yhteensä 292 kappaletta. Analyysini mukaan auktoriteettiin vedotaan 50 kertaa, kertomuksilla argumentoidaan 34 kertaa, tosiasioilla 29 kertaa, ihanteella 12 kertaa, intuitiolla 11 kertaa, vertailulla 7 kertaa sekä ristiriidan osoittamisella 4 kertaa. Yleisin argumentaatiokeino on auktoriteettiin vetoaminen ja toiseksi yleisin on kertomusargumentaatio. Monet argumentit olisi voinut sijoittaa useampaan luokkaan, koska argumentit sisältävät aineksia eri luokista. Kokonaispuheenvuoroista pelkkiä kommentteja ilman argumentaatiota on 105 kappaletta. Kommenteissa kirjoittaja ei esitä omaa mielipidettään vaan kommentoi muiden virheitä tai puhuu eri asiasta, kuin muut keskustelijat. 40 puheenvuorossa ilmaistaan oma mielipide selkeästi, mutta ilman perusteluja.

Yhteenveto keskusteluista

KUVIO 8. Yhteenveto keskusteluissa esiintyvistä argumentaatiokeinoista

Kuviosta voi huomata, että verkkokeskustelut koostuvat kommenteista, mielipiteistä ja niiden perusteluista. Foorumeilla käydään keskusteluja, jotka sisältävät samoja elementtejä kuin kasvokkaiskeskustelut. Niissä otetaan kantaa eri asioihin, väitellään, käytetään huumoria ja sarkasmia sekä jaetaan kokemuksia.

Aiheesta ja aloituspuheenvuorosta riippuen keskustelut kulkevat eri tavoin. Joissakin keskusteluissa pysytään hyvin asiassa ja argumentoidaan erilaisilla tyyleillä vakuuttavasti. Toisissa keskusteluissa taas keskustelu ajautuu muihin aiheisiin ja keskustelijat kommentoivat ja käyttävät huutomerkkejä ja tunneikoneja korostamaan haluttuja viestejä.

9 Tutkielmani lopuksi

9.1 Tutkimustulosten tarkastelua

Pro gradu -tutkielmani tarkoituksena oli selvittää millaisia erityispiirteitä verkossa keskustelemiseen ja kirjoittamiseen sisältyy ja löytyykö verkkokeskusteluista argumentatiivisia piirteitä. Halusin pohtia aihetta myös koulun ja oppimisen näkökulmasta. Tutkielmani päätavoitteena oli hahmottaa lasten verkkokeskusteluissa esiintyviä argumentteja. Tarkoitukseni oli selvittää, harjaantuvatko lapset Internetissä käyttämään argumentointikeinoja. Analysoin viisi erilaista verkkokeskustelua, jotka olin ottanut www.koululainen.fi foorumilta. Argumentaatioanalyysini perustui Perelmanin (1996) argumentaatioluokitukseen, jota yksinkertaistin tämän aineiston analyysiin soveltuvaksi.

Tulosten perusteella voi todeta, että verkkokielessä on piirteitä sekä puhutusta että kirjoitetusta kielestä. Verkkokielen erityispiirteitä ovat erilaiset tunneikonit sekä lyhenteet, jotka ovat olennainen osa verkossa kirjoittamisen kulttuuria. Analyysin valossa näyttäisi siltä, että verkkokeskusteluissa joudutaan jatkuvasti perustelemaan omaa mielipidettä eli argumentoimaan. Aineistossani keskustelijat vetoavat argumenteissaan

auktoriteettiin, ristiriitaan, tosiasioihin, ihanteeseen tai intuitioon. Lisäksi keskustelijat perustelevat mielipiteitään vertailun ja kertomusten avulla.

Verkkokeskustelut avaavat siis uusia mahdollisuuksia oman mielipiteen julkittamiseen. Tämä taito on suomalaisille ollut perinteisesti haastava, koska keskustelukulttuurimme ei tue argumentoivaa tyyliä (Mauranen 1993; Kakkuri-Knuutila 1999). Pohdin kuitenkin tutkielmani edetessä sitä, kehittääkö verkossa anonyymisti argumentointi oikeasti argumentoinnin taitoa. Keskusteltaessa kasvojen ihminen ei voi koskaan piiloutua anonymiteetin taakse. Silloin häneltä vaaditaan rohkeutta ilmaista oma mielipide niin, että toiset tietävät, että se on juuri hänen mielipiteensä. Tämä vaatii esiintymistaitoa sekä itseluottamusta, jotka eivät välttämättä kehity virtuaalimaailmassa. Argumentoinnin kehittämiseen vaaditaan siis monenlaisia harjoituksia. Verkkokeskusteluissa voidaan kehittää kirjallista argumentointia ja sitä, että ihminen uskaltaa ylipäänsä tuoda oman mielipiteensä esille.

Pedagogisesta näkökulmasta näen verkkokeskustelulla monta positiivista puolta. Verkkokeskusteluissa kirjoittamisen kynnyks on matala, jolloin ihmiset kirjoittavat enemmän. Verkko on mieluinen ympäristö nuorille, joten motivaatio kasvaa. Lisäksi siinä oppii laitteiden hallintaa sekä Internetin käyttöä. Verkkokeskusteluissa joutuu pohtimaan myös Internetin ja median eettisiä puolia. Keskustelijat reagoivat herkästi, jos joku keskustelija ei noudata sivuston sääntöjä. Verkkokeskustelujen sovelluksilla voitaisiin vastata osittain opetussuunnitelman haasteisiin mediakasvatuksen osalta. Verkossa viestintä on vuorovaikutuksellista ja yhteisöllistä. Keskustelijat joutuvat ilmaisemaan oman mielipiteensä ja tulkitsemaan toisten viestintää sekä pohtimaan mediakriittisyyttä.

Kehittämällä erilaisia ideoita voidaan varmasti löytää monia uusia hyödyntää tietotekniikkaa luokassa. Verkkokeskustelujen ottaminen osaksi opetusta nykyisellään ei ole kuitenkaan aivan yksinkertaista. Monissa kouluissa ei ole vielä edes resursseja

hankkia tarvittavia tietoteknisiä välineitä. Käytännön ongelmaksi muodostuu resurssien lisäksi opetuksen järjestäminen niin, että keskusteluissa säilytetään anonymiteetti. Aineistossani keskustelu perustuu vapaalle kirjoittamiselle, jossa anonymiteetti on varmistettu. Tällöin lapset argumentoivat rohkeasti. Ongelmaksi opettajan näkökulmasta voi muodostua myös se, että jos oppilaat saavat kirjoittaa nimimerkillä, opettaja ei voi arvioida heitä. Luokkatilanteessa on yleensä tiukat ohjeet miten tulee kirjoittaa ja mistä aiheesta. Myös aika on rajattua, eikä oppituntiin loppujen lopuksi mahdu ohjeistuksineen ja siirtymisineen paljoakaan tehokasta työskentelyä. Verkkokeskusteluja voi kehittää ja löytää sellaisia sovelluksia, jotka soveltuvat kouluun. Lapsia voi kuitenkin kannustaa ottamaan osaa lapsille tarkoitetuille keskustelupalstoille vapaa-ajalla.

Pohdin työni edetessä myös lasten mediankäyttöä ja tietotekniikan ja opetuksen yhteensovittamista. Mediakasvatuksen tehtäväksi nähdään usein lasten ”pelastaminen” median haitallisilta vaikutuksilta. Sintonen (2002) kuitenkin painottaa, että lasten ääntä tulisi saada enemmän kuuluviin. Mediakasvatuksen tavoitteena tulisi olla erilaisten välineiden hallinta ja niitä käyttämällä omien mediaesitysten luominen. Oppilasta tulisi ohjata ymmärtämään median roolia arjen ja yhteiskunnan kannalta. (Sintonen 2002, 113.) Myös kriittisen pedagogiikan edustajat Giroux & McLaren (2001) painottavat lasten arjessa tapahtumaa oppimista. He ovat heränneet huomaamaan, että koulu on jäänyt informaatioteknisten oppimisympäristöjen jälkeen. Uudet sovellukset ja laitteet ovat laajentaneet oppimisen mahdollisuuksia entisestään ja tuoneet tiedon kaikkien ulottuville. Niiden luomat ympäristöt tarjoavat nuorille viihdykettä, jolloin nuorilla on motivaatio käyttää niitä. (Giroux & McLaren, 2001.) Koulun ja opettajien tulisikin herätä huomaamaan muutokset lasten arjessa ja vastata niihin opetussuunnitelmassa sekä käytännön opetusratkaisuissa.

Toinen mediakasvatuksen tehtävä Laukkasen (1997) mukaan on antaa oppilaille eväitä hallita pirstaleista todellisuutta ja hahmottamaan siitä todellinen tieto. Opettajan tehtävänä on auttaa oppilasta etsimään tietoa ja arvioimaan sen luotettavuutta. (Laukkanen 1997, 46.) Kuten Laukkanen toteaa, opettajan tehtävänä on ohjata oppilaita

tiedonhankinnassa. Koulun täytyy myös olla ajan hermolla ja mukautua tietotekniikan tuomiin hyötyihin ja haittoihin koulussa. Tietotekniikka ei saa dominoida opetusta, mutta sen erilaisista sovelluksista voi olla monessa asiassa hyötyä. Kaikille tietokoneen ääressä istuminen ei varmastikaan ole paras oppimisen muoto, joten monipuolinen opetus on kaiken perusta

Opetuksessa olisi siis tärkeää muistaa huomioida lapsen lähtökohdat ja kielellinen ympäristö. Härkönen (1997) huomauttaa, että oppiminen saa olla miellyttävää ja viihteellistä. Mielihyvä saa aikaan motivaatiota, jonka avulla opiskelun mielenkiinto säilyy. Leikin kautta voidaan tehdä laitteistot tutuiksi. Alussa lapselle riittää välineet ja tarvittava osaaminen, jotta näkyviä oppimistuloksia saadaan aikaan. Kiinnostuksen herättyä lapsen ajattelu voi hiljalleen siirtyä tarkastelemaan aihetta syvällisemmin. (Härkönen 1997, 32.)

Mielestäni mediakasvatuksessa pitäisi erityisesti miettiä tietotekniikan hyödyntämistä eri aineitten opetuksessa. Tarvittaisiin käytännön ratkaisuja ja konkreettisia toimintamalleja tietokoneen opetuskäyttöön. Tärkeintä ei ole kuitenkaan se, että opettajat hallitsevat uudet laitteet ja sovellukset täydellisesti, vaan se, että he ymmärtävät niiden maailmaa. Mielestäni opettajat tarvitsevat omia kokemuksia peleistä, Internetin keskustelupalstoista ja erilaisista sivustoista. Tämän jälkeen opettajalla on valmiuksia lasten arjen ja maailman ymmärtämiseen ja hän voi huomioida ne opetuksessa.

Voin suositella tutustumista lasten ja nuorten keskustelufoorumeihin kaikille kasvatustyötä tekeville. Keskustelut avaavat ovia nuorten todelliseen maailmaan. Keskustelujen aiheista voi jo päätellä mitkä aiheet puhututtavat ja liikuttavat nuoria. Verkkokeskusteluissa puhutaan usein suoraan ja häpeilemättä, jolloin niistä voi saada enemmän irti kuin kasvokkaiskeskusteluista. Ne ovat opettajalle oikea aarreaitta lapsilähtöisen opetuksen lähtökohdaksi.

9.2 Tutkimusprosessin arviointia ja katsaus tulevaan

Tutkielmassani päädyin käsittelemään vain yhdeltä sivustolta poimittuja keskusteluja. Oletan, että keskustelukulttuurit vaihtelevat sivustoittain ja keskusteluja käydään erilaisessa hengessä, mutta uskon kuitenkin, että argumentatiivisia piirteitä löytyy varmasti jokaiselta sivustolta. Tutkielman tekeminen oli antoisaa ja se avasi mahdollisuuden nähdä lasten ja nuorten autenttista maailmaa.

Tutkimusaineisto koostuu autenttisista teksteistä. Niissä kirjoittamista ei ole ohjattu eikä niihin ole vaikutettu millään tavalla. Tutkin siis todellisia tekstejä, joita ei ole kirjoitettu tutkimustarkoitukseen. Käyttämäni keskustelut ovat julkisia. Yksityisyyden suojan takaamiseksi olen muuttanut kirjoittajien nimimerkit. Tutkielmassani olen käyttänyt tekstejä oikeassa yhteydessä ja käsitellyt keskusteluja myönteiseen sävyyn.

Aikaisemmissa tutkimuksissa, joissa on tutkittu verkkokeskusteluja, ne ovat olleet osana opetusta. Rajoittavana tekijänä on ollut useasti aika. Wang ja Lit Woo (2007) toteavatkin, että verkkokeskustelut vaativat enemmän aikaa kuin suullinen keskustelu, koska kirjoittaminen on hitaampaa kuin puhuminen ja tekstejä halutaan työstää ja muokata. (Wang & Lit Woo 2007). Tässä tutkielmassa aika ei ole ollut rajoittava tekijä, sillä sitä on ollut kirjoittajilla rajattomasti. Jos opettaja olisi mukana keskustelussa, uskoisin sen vaikuttavan oppilaiden kirjoittamiseen.

Tutkimusta tarvitaan paljon mediakasvatuksen alalta lisää. Tutkimusten ongelmana on, että ne vanhenevat mediakasvatuksen alalla hyvin nopeasti. Laitteistot ja digitaaliset mediaympäristöt kehittyvät niin nopeasti, etteivät tutkimukset pysy perässä. Tulevaisuudessa Sitesin kaltaiset tutkimukset antavat päättäjille suuntaviivoja opetussuunnitelmien kehittämiseen. Täytyy ryhtyä toimenpiteisiin, joilla innovatiiviset tietotekniikan sovellukset saadaan käytäntöön. (Kankaanranta & Puhakka 2008.)

Omassa tutkielmassani pyrin hahmottamaan verkkokeskustelua hyvin yleisellä tasolla. Olisi mielenkiintoista saada uutta tietoa verkkokeskustelujen käyttäjistä ja määristä. Kuinka suuri osa lapsista kirjoittaa niihin aktiivisesti ja millaisia sukupuolien välisiä eroja kirjoittamisessa mahdollisesti löytyy? Jatkotutkimuksissa olisi mielenkiintoista vertailla aikuisten ja lasten verkkokeskusteluja. Argumentoinnin osalta olisi antoisaa tarkastella verkkokeskusteluja lisää, sillä verkkokeskustelut osoittautuivat argumentoinnin osalta hyvin hedelmälliseksi maastoksi. Kaiken kaikkiaan monenlaisia tutkimuksia tarvitaan lisää siitä, miten tieto- ja viestintäteknikkaa voitaisiin hyödyntää kouluissa.

10 Lähteet

Aarnio Matti 2004. Verkkokeskustelu asiantuntijuuden kehittämisessä. Pro gradu - tutkielma. Helsingin yliopisto. Kasvatustieteen laitos.

Arnold Roslyn 1989. A telling a story from children's arguments and narratives. Teoksessa Andrews Richard (toim.) *Narrative and argument*. Philadelphia. Open University Press.

Barton David 1994. *Literacy: An introduction to the ecology of written language*. Oxford: Blackwell.

Coffin C, Martin D & North S 2007. What's your claim? Developing pupils' historical argument skills using asynchronous text based computer conferencing. *Teaching History* 2007. Issue 126.

EDU = www.edu.fi. Viitattu 18.1.2009

Fox Carol 1989. Divine dialogues: the role of argument in the narrative discourse of a five-year-old storyteller. Teoksessa Andrews Richard (toim.) *Narrative and argument*. Philadelphia: Open University Press.

Frowe Ian 1989. Arguing. Teoksessa Andrews Richard (toim.) *Narrative and argument*. Philadelphia: Open University Press.

Giroux, H. & McLaren, P 2001. *Kriittinen pedagogiikka*. Suom. J. Vainonen. Toim.T. Aittola & J. Suoranta. Tampere: Vastapaino.

Hietala Veijo 1999. Kirjallisuus sähköisten medioiden paineessa. Teoksessa. Lassila Pertti (toim.) *Suomen kirjallisuuden historia 3*. Helsinki. SKS.

Holmlund Anne 2008. Nettiä valvottava tarkemmin. *Helsingin Sanomat* 1.2.2008. STT.

Hynönen Emmi 2008. Keskustelufoorumit - ajatuksenvaihtoa verkossa. Teoksessa Sara Routarinne & Tuula Uusi- Hallila 2008. *Nuoret kielikuvassa. Nuorten kieli 2000-luvulla*. Helsinki. Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Härkönen Ritva-Sini 1997. Lapsen ja nuoren mediaympäristö osana arkitodellisuutta. Teoksessa Auli Paavola (toim.) *Minulla on aikaa: näkökulmia lasten ja nuorten tulevaisuuteen*. Helsinki: Lastensuojelun keskusliitto.

Inkinen Tommi 2005. Johdattava polku lasten tietoyhteiskuntaan. Teoksessa Lahikainen R, Hietala P, Inkinen T, Kangassalo M, Kivimäki R & Mäyrä F (toim.) *Lapsuus mediamaailmassa*. Helsinki: Gaudeamus.

Juholin Elisa 2008. Nettikansa ottaa kantaa – turhaan? *Helsingin Sanomat* 4.5.2008.

Johnson Elina 2008. *Lasten media-arjen valot ja varjot - Mediamuffinssi lasten mediasuhteen kuvastajana*. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Jyväskylä. Jyväskylän yliopisto.

Kakkuri-Knuuttila Marja-Liisa (toim.) 1999. *Argumentti ja kritiikki: lukemisen, keskustelemisen ja vakuuttamisen taidot*. Helsinki. Gaudeamus.

Kankaanranta Marja & Puhakka Eila 2008. *Kohti innovatiivista tietotekniikan opetuskäyttöä*. Kansainvälisen Sites-2006 tutkimuksen tuloksia. Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuslaitos. Viitattu 4.1.2009. <http://ktl.jyu.fi/img/portal/13816/SITES-julkaisu.pdf>

Kauppinen, A & Laurinen, L. 1988. *Tekstioppi: johdatus ajattelun ja kielen yhteistyöhön*. Helsinki: Kirjayhtymä.

Kauppinen A, Nummi J & Savola T. 2004. *Tekniikan viestintä: Kirjoittamisen ja puhumisen käsikirja*. Helsinki. Edita.

Lahikainen R, Hietala P, Inkinen T, Kangassalo M, Kivimäki R & Mäyrä F (toim.) 2005. *Lapsuus mediamaailmassa*. Helsinki: Gaudeamus.

Lahikainen A-R, Hietala P, Inkinen T, Kangassalo M, Kivimäki R & Mäyrä F. 2005. Tulevaisuus ja lasten mediamaailma. Teoksessa Lahikainen R, Hietala P, Inkinen T, Kangassalo M, Kivimäki R & Mäyrä F. (toim.) *Lapsuus mediamaailmassa*. Helsinki: Gaudeamus.

Laukkanen Mari-Elina 1997. Lapset ja nuoret: tietotekniikka ja tulevaisuuden näkymät. Teoksessa Auli Paavola (toim.) *Minulla on aikaa: näkökulmia lasten ja nuorten tulevaisuuteen*. Helsinki: Lastensuojelun keskusliitto.

Lehtimäki H & Suoranta J. 2005. Tytöt ja pojat tietoyhteiskunnassa ja sen tutkimuksessa. Teoksessa Lahikainen R, Hietala P, Inkinen T, Kangassalo M, Kivimäki R & Mäyrä F (toim.) *Lapsuus mediamaailmassa*. Helsinki: Gaudeamus.

Linnakylä Pirjo 1987. Taivutteleva mielipideteksti ja sen arviointi. Teoksessa Anneli Vähäpassi (toim.) *Todellisuuden kuvaamista, pohdintaa ja arviointia edellyttäviä kirjoitustehtäviä ja niiden arviointi*. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisusarja B. Teoriaa ja käytäntöä 6 s 129 - 145. Jyväskylä. Kasvatustieteen tutkimuslaitos.

Linnakylä, P., & Sulkunen, S. 2005. Suomalaisnuorten lukutaito ja -harrastus. Teoksessa P. Kupari & J. Välijärvi (toim.) *Osaaminen kestäväällä pohjalla. PISA 2003 Suomessa..* Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuslaitos

Linnankylä, P., & Sulkunen, S. 2002. Teoksessa J. Välijärvi & P. linnankylä. *Tulevaisuuden osaajat. Pisa 2000 Suomessa.*

Luukka Minna-Riitta 2003. Tekstitaituriksi koulussa. *Virittäjä* (3) 2003, 413- 419.

Luukka, M-R, & Leiwo, M. 2004. Opetussuunnitelma äidinkielenopetuksen suunnannäyttäjänä? Teoksessa K. Sajavaara & S. Takala (toim.) *Kielikoulutus tienhaarassa*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Manninen Jyri 2004. Verkko-ohjaajan tehtävät ja roolit. Teoksessa Matikainen Janne (toim.) *Oppimisen ohjaus verkossa*. Helsinki: Palmenia-kustannus. Yliopistopaino.

Manninen J. & Nevgi A. 2003. Opetus verkossa - Vuorovaikutuksen uudet mahdollisuudet. Teoksessa Matikainen Janne & Manninen Jyrki (toim.) *Aikuiskoulutus verkossa*. Tampere: Tammer-Paino.

Mansikka-Aho Anette & Halmetoja Kaisa 2008. Nuorisotyötä laajennetaan Internetiin. *Helsingin Sanomat* 22.11.2008

Marra, R.M, Moore. L & Klimczak, A.K. 2004. Content analysis of online discussion forums: a comparative analysis of protocols. *Educational Technology Research and Development*, 52, 2, 23-40.

Martelius Katja 2008. Onko kaikki siis median syytä? *Helsingin Sanomat*.12.4.2008

Marttunen, M & Laurinen, L. 2004. Lukiolaisten argumentaatiotaidot -perusta yhteisölliselle oppimiselle. *Kasvatus-lehti* 35 (2) 2004, 159- 173.

Marttunen, M & Laurinen L. 2001. Opiskelijoiden roolit ja vuorovaikutuksen argumentoituus sähköpostiopiskelussa. *Kasvatus-lehti* (5) 2001, 450- 463.

Matikainen Janne 2003. Tietoverkkojen käytön sosiaalipsykologia. Teoksessa Matikainen Janne & Manninen Jyrki (toim.) *Aikuiskoulutus verkossa*. Tampere: Tammer- Paino.

Matikainen Janne 2003. Verkkokeskustelu sosiaalipsykologian kurssilla. Teoksessa Matikainen Janne & Manninen Jyrki (toim.) *Aikuiskoulutus verkossa*. Tampere: Tammer-Paino.

Matikainen Janne 2004. Ohjaus verkkovuorovaikutuksessa. Teoksessa Matikainen Janne (toim.). *Oppimisen ohjaus verkossa*. Helsinki:Palmenia-kustannus. Yliopistopaino.

Matikainen Janne 2004. Verkkokeskustelun ohjaus. Teoksessa Matikainen Janne (toim.) *Oppimisen ohjaus verkossa*. Helsinki: Palmenia-kustannus. Yliopistopaino.

Mauranen A.1993. Opiskelijoiden diskurssimaailmat - vaihto-opiskelijoiden perspektiivi. Teoksessa *Korkeakoulutuksen kriisi?: artikkelikokoelma Jyväskylässä 19.- 0.8.1993 järjestetystä korkeakoulutuksen tutkimuksen V symposiumista*. Hannu Jalkanen & Leena Lestinen (toim.) Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Mikkonen Inka 2008. Lukiolaisten yleisönosastotekstien rakenne ja argumentointi. Lisensiaatintutkimus. Kielten laitos/suomen kieli. Jyväskylän yliopisto.

Mustonen Anu 2001. *Mediapsykologia*. Helsinki: WSOY.

Mäyrä Frans 2002. Nettikulttuuri, pelit ja mediakasvatus. Teoksessa Sara Sintonen (toim.)*Median sylissä. Kirjoituksia lasten mediakasvatuksesta*. Helsinki: Finn Lectura.

Newman, D, R, Webb, B & Cochrane, C.1996. *A content analysis method to measure critical thinking in face-to-face and computer supported group learning*. Viitattu 25.8.08. <http://emoderators.com/ipct-j/1995/n2/newman.txt>

Niemi-Pynttari Risto 2007. *Verkkoproosa*. Helsinki: Ntamo.

Perelman Chaïm 1996. *Retoriikan valtakunta*. Tampere: Vastapaino.

POP 2004 = Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Opetushallitus.

Routarinne Sara 1997. Kertomuksen rakentaminen. Teoksessa Tainio Liisa (toim.) *Keskustelunanalyysin perusteet*. Tampere: Vastapaino.

Sintonen Sara 2002. Mediakasvatusta järjellä ja tunteella. Teoksessa Sara Sintonen (toim.) *Median sylissä. Kirjoituksia lasten mediakasvatuksesta*. Helsinki: Finn Lectura.

Siukonen Timo 2008. Harva nuori hallitsee tietokoneen hyötykäytön. *Helsingin Sanomat* 10.12.2008.

Sotello, S.M. 2000. Discourse functions and syntactic complexity in synchronous and asynchronous communication. *Language Learning & Technology*, 4, 1, 82-119.

<http://llt.msu.edu/vol4num1/sotillo/default.html>

Sulkunen Sari 2007. Authentic texts and Finnish youngsters: A focus on gender. Teoksessa P. Linnakylä & I. Arffman (toim.) *Finnish Reading Literacy. When quality and equity meet* (s. 175- 198). Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuslaitos.

Suoranta Juha 2003. *Kasvatus mediakulttuurissa. Mitä kasvattajan tulee tietää*. Tampere: Vastapaino.

Suoranta, J. & Ylä- Kotola, M. 2000. *Mediakasvatus simulaatiokulttuurissa*. Porvoo-Helsinki-Juva: WSOY.

Tannen Deborah 1999. *The argument culture: stopping America's war of words*. New York: Ballantine Books.

Thurlow C, Lengel, L, & Tomic, A. 2004. *Computer mediated communication. Social interaction and the Internet*. Lontoo: SAGE Publications.

Toivonen, V-M & Kiviaho, M.1998. *Tässä suhteessa. Erilaisuus, yhteys ja yhteistyö-NLP vuorovaikutuskirja*. Helsinki: AI-ai.

Vainio Riitta 2008. Sarkomaa alkaisi valistaa netin vaaroista jo neuvolassa. *Helsingin Sanomat* 24.10.2008.

Van Amelsvoort, M, Andriessen, J & Kanselaar, G. 2007. Representation Tools in Computer-Supported Collaborative Argumentation-Based Learning: How Dyads Work With Constructed and Inspected Argumentative Diagrams. *The Journal of the Learning Sciences*. 16 (4), 485- 521

Vauras Ilmari 2008. Tunneikonit verkkokeskusteluissa?-) Teoksessa Sara Routarinne & Tuula Uusi- Hallila. *Nuoret kielikuvassa, nuorten kieli 2000-luvulla*. Helsinki. Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Wang Qiyun & Lit Woo Huay 2007. Comparing asynchronous online discussion and face- to- face discussions in a classroom setting. 2007. *British Journal of Educational Technology*. vol. 38 No2

Warschauer, M.1995. *Comparing face-to-face and electronic discussion in the second language classroom*. CALICO Journal, 13, 2, 7-26

Aineistolähteet

www.koululainen.fi. Viitattu 1.5.2008.

www.wikipedia.fi. Viitattu 28.11.2008.